

**T.C.
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**KLİNİKTE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN SAĞLIK YÜKSEK
OKULU ÖĞRENCİ HEMŞİRELERİNİN EĞİTİMİNE
KATILIMLARINDAKİ ENGELLERİN BELİRLENMESİ**

**Tezi Hazırlayan
Seda ŞAHAN**

**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Ş. Dilek GÜVEN**

**Hemşirelik Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi**

**Temmuz-2017
NEVŞEHİR**

**T.C.
NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**KLİNİKTE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN SAĞLIK YÜKSEK
OKULU ÖĞRENCİ HEMŞİRELERİNİN EĞİTİMİNE
KATILIMLARINDAKİ ENGELLERİN BELİRLENMESİ**

**Tezi Hazırlayan
Seda ŞAHAN**

**Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Ş. Dilek GÜVEN**

**Hemşirelik Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi**

**Temmuz-2017
NEVŞEHİR**

Yrd.Doç.Dr.Ş.Dilek GÜVEN danışmanlığında Seda ŞAHAN tarafından hazırlanan “Klinikte Çalışan Hemşirelerin S.Y.O. Öğrenci Hemşirelerinin Eğitimine Katılımındaki Engellerin Belirlenmesi ” adlı bu çalışma, jürimiz tarafından Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Fen Bilimler Enstitüsü Hemşirelik Anabilim Dalında **Yüksek Lisans Tezi** olarak kabul edilmiştir.

05/07/ 2017

Jüri

İMZA

Başkan : Prof.Dr.Nimet KARATAŞ
Üye : Yrd.Doç. Dr. Ş.Dilek GÜVEN
Üye : Doç. Dr. Ayla ÜNSAL

ONAY:

Bu tezin kabulü Enstitü Yönetim Kurulunun **19./07./2017** tarih ve **33-216**... sayılı Kararı ile onaylanmıştır.

19./07./2017

Prof.Dr. Şahlan ÖZTÜRK
Enstitü Müdürü

TEZ BİLDİRİM SAYFASI

Tez yazım kurallarına uygun olarak bu çalışmada yer alan bütün bilgilerin bilimsel ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu ve bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yapıldığını bildiririm.

Seda ŞAHAN

TEŞEKKÜR

Yüksek lisans öğrenimim ve tez çalışmam süresince tüm bilgilerini benimle paylaşmaktan kaçınmayan, her türlü konuda desteğini benden esirgemeyen ve tezimde büyük emeği olan, aynı zamanda kişilik olarak da bana çok şey katan Sayın Hocam Yrd. Doç. Dr. Ş. Dilek Güven'e,

Maddi ve manevi olarak her zaman desteklerini hissettiren değerli aileme ve Mahmut Pakır'a,

Araştırmaya katılmayı kabul edip, katkıda bulunan Nevşehir Devlet Hastanesi'ndeki tüm meslektaşlarıma teşekkür ederim.

**KLİNİKTE ÇALIŞAN HEMŞİRELERİN SAĞLIK YÜKSEK OKULU
ÖĞRENCİ HEMŞİRELERİNİN EĞİTİMİNE KATILIMLARINDAKİ
ENGELLERİN BELİRLENMESİ**

(Yüksek Lisans Tezi)

Seda ŞAHAN

**NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ
FEN BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

Temmuz 2017

ÖZET

Çalışma, klinikte çalışan hemşirelerin sağlık yüksek okulu öğrencilerinin eğitimine katılımlarındaki engelleri belirlemek amacıyla tanımlayıcı olarak yapılmıştır. Çalışma, Nevşehir Devlet Hastanesi'nde çalışan 230 hemşire ile yapılmıştır. Veriler araştırmacı tarafından geliştirilen anket formu kullanılarak toplanmıştır. Çalışmadan elde edilen verilerin değerlendirilmesi amacıyla SPSS (Statistical Package for Social Sciences) version 22.0 kullanılmıştır. Gruplar arası farkı belirlemek için ki-kare önemlilik testi kullanılmıştır. Araştırmaya başlamadan önce Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Etik Kurulundan etik kurul onayı, Kamu Hastaneleri Birliği Nevşehir Genel Sekreterliği'nden gerekli izin, araştırmaya katılan hemşirelerden yazılı onam alınmıştır.

Çalışma sonucuna göre, hemşirelerin %46.7'sinin öğrenci klinikte öğrenmesi gereken konu ve becerileri klinik hemşiresinden öğrenmek için kendisinin çabalaması gerektiğini düşündüğü, %60.7'sinin öğrenci sayısının fazla olduğunu düşündüğü, %42.2'sinin bazı öğretim elemanlarının klinikte yeterince bulunmadıklarını düşündüğü, %36.0'sinin hastane fiziki ortamının yetersiz olduğunu düşündüğü saptanmıştır. Çalışmadan elde edilen sonuçlara yönelik uygun öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Hemşirelik, okul hastane iş birliği, hemşirelik eğitimi

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Ş. Dilek GÜVEN

Sayfa Adeti: 84

DETERMINATION OF THE BARRIERS TO PARTICIPATION İN STUDENT NURSES EDUCATION İN HEALTH HIGH SCHOOLS OF CLINICAL NURSES

(M.Sc.Thesis)

Seda ŞAHAN

NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF NATURAL AND APPLIED SCIENCES

Nevşehir 2017

ABSTRACT

The study was descriptive in order to determine the obstacles to the participation of clinically active nurses in the education of high school students in health. The study was conducted with 230 nurses working at the Nevşehir State Hospital. The data were collected using the information form developed by the researcher. Statistical Package for Social Sciences (SPSS) version 22.0 was used to evaluate the data obtained during the study. The chi-square significance test was used to determine the difference between groups. Ethical committee approval from Hacı Bektaş Veli University Ethnic Committee of Nevşehir Nevşehir, permission from the General Secretariat of the Public Hospitals Association Nevşehir, and written approval from the nurses participating in the investigation were taken. According to the results of the study, %46.7 of the nurses I think that the students should try hard to learn the subjects and skills that should be learned in the clinic from the clinical nurse, %60.7 of nurses I think that the number of students is surplus, %42.2 of the nurses I think that teaching staff don't spend enough time in the clinic, %36.0 of the nurses I think that the physical environment of the hospital is inadequate were identified. According to the results were made suggestions.

Keywords: Nursing, cooperation of the hospitals and schools, education of nursing

Thesis Advosar: Asst. Prof. Ş. Dilek GÜVEN

Page Number: 84

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY SAYFASI.....	i
TEZ BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
TEŞEKKÜR.....	iii
ÖZET.....	iv
ABSTRACT.....	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar LİSTESİ.....	viii
1. BÖLÜM	
GİRİŞ.....	1
2. BÖLÜM	
GENEL BİLGİLER.....	4
2.1. Hemşirelik Mesleği.....	4
2.2. Hemşirelik Mesleğinin Yapısı.....	5
2.2.1. <i>Hemşirenin Sorumlulukları</i>	5
2.2.2. <i>Hemşirenin Fonksiyonları</i>	7
2.2.3. <i>Hemşirenin Roller</i> i.....	8
2.2.4. <i>Hemşirenin Görev Ve İşlevleri</i>	11
2.3. İş Birliği Kavramı Ve Faydaları.....	12
2.3.1. <i>İş Birliğinin Faydaları</i>	13
2.4. Hemşirelik Eğitiminde Klinik Eğitimin Önemi.....	15

3. BÖLÜM	
MATERYAL VE YÖNTEM.....	17
4. BÖLÜM	
BULGULAR.....	20
5. BÖLÜM	
TARTIŞMA.....	54
6. BÖLÜM	
SONUÇ	59
KAYNAKLAR.....	61
EKLER.....	64
EK 1: Hastane Çalışma İzin Formu.....	65
EK 2: Etik Kurul İzin Formu.....	66
EK 3: Bilgilendirilmiş Onam Formu.....	67
EK 4: Anket Formu.....	68
ÖZGEÇMİŞ.....	72

TABLolar LİSTESİ

Tablo 4.1.	Hemşirelerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Dağılımı.....	19
Tablo 4.2.	Hemşirelerin Çalıştıkları Kliniklerde Klinik Öğretime İlişkin Özelliklerin Dağılımı.....	19
Tablo 4.3.	Hemşirelerin Klinik Öğretimden Sorumlu Olduğunu Düşündüğü Kişilere Göre Dağılımı.....	20
Tablo 4.4.	Hemşirelerin Öğrenci Eğitimine Verilecek Katkının Nasıl Olması Gerektiğine İlişkin Görüşlere Göre Dağılımı.....	20
Tablo 4.5.	Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılmada Hemşirelerden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımı.....	21
Tablo 4.6.	Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılmada Öğrencilerden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımı.....	22
Tablo 4.7.	Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılmada Öğretim Elemanlarından Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımı.....	23
Tablo 4.8.	Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılmada Klinik/Hastaneden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımı.....	23
Tablo 4.9.	Hemşirelerin Öğrenci Eğitimine Verilecek Katkının Nasıl Olması Gerektiğine İlişkin Görüşleri Ve Yaşa Göre Dağılımı.....	24
Tablo 4.10.	Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Hemşirelerden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Yaşa Göre Dağılımı.....	25

Tablo 4.11.	Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Öğrencilerden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Yaşa Göre Dağılımı.....	27
Tablo 4.12.	Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Öğretim Elemanlarından Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Yaşa Göre Dağılımı.....	28
Tablo 4.13.	Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Klinik/Hastaneden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Yaşa Göre Dağılımı.....	29
Tablo 4.14.	Hemşirelerin Öğrenci Eğitimine Verilecek Katkının Nasıl Olması Gerektiğine İlişkin Görüşleri Ve Cinsiyete Göre Dağılımı.....	30
Tablo 4.15.	Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Hemşirelerden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Cinsiyete Göre Dağılımı.....	31
Tablo 4.16.	Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Öğrencilerden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Cinsiyete Göre Dağılımı.....	33
Tablo 4.17.	Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Öğretim Elemanlarından Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Cinsiyete Göre Dağılımı.....	37
Tablo 4.18.	Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Klinik/Hastaneden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Cinsiyete Göre Dağılımı.....	36
Tablo 4.19.	Hemşirelerin Öğrenci Eğitimine Verilecek Katkının Nasıl Olması Gerektiğine İlişkin Görüşleri Ve Eğitim Durumuna Göre Dağılımı.....	37

Tablo 4.20.	Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Hemşirelerden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Eğitim Durumuna Göre Dağılımı.....	38
Tablo 4.21.	Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Öğrencilerden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Eğitim Durumuna Göre Dağılımı.....	40
Tablo 4.22.	Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Öğretim Elemanlarından Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Eğitim Durumuna Göre Dağılımı.....	41
Tablo 4.23.	Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Klinik/Hastaneden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Eğitim Durumuna Göre Dağılımı.....	42
Tablo 4.24.	Hemşirelerin Öğrenci Eğitimine Verilecek Katkının Nasıl Olması Gerektiğine İlişkin Görüşleri Ve Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Dağılımı.....	43
Tablo 4.25.	Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Hemşirelerden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Dağılımı.....	45
Tablo 4.26.	Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Öğrencilerden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Dağılımı.....	47
Tablo 4.27.	Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Öğretim Elemanlarından Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Dağılımı.....	48
Tablo 4.28.	Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Klinik/Hastaneden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Dağılımı.....	4

1.BÖLÜM

GİRİŞ

Hemşirelik eğitimi öğrencilere, hemşirelik uygulamasının temelini oluşturan bilgi, beceri, tutum, davranış, karar verme, uygulama, değerlendirme, mesleki yenilikleri takip etme gibi mesleki özellikler kazandırmaktadır. Ancak günümüzde Sağlık Yüksekokullarının (SYO) öğrenim hedeflerini belirleme, öğrenciye yeterli ve kaliteli hizmet sunan uygulama alanı sağlama, nitelikli ve yeterli öğretim elemanı bulma açısından sıkıntıları bulunmaktadır [1].

Keser ve arkadaşlarının çalışmasında öğrencilerin %10.5'i uygulama alanlarında öğrenci sayısına oranla vaka sayısının yeterli olmamasını, öğrencilerin %13.8'i uygulama alanlarının gereksinimlerine cevap vermemesini hemşirelik eğitiminin sorunları olarak bildirmiştir [8].

Yapılan bir çalışmada hemşirelik öğrencilerinin %20.0'si uygulama alanının yetersiz olmasını, %18.9'u öğretim elemanının yetersiz olmasını, %13.0'ü hastanelerde öğrencilere ait giyinme odasının olmamasını hemşirelik eğitiminde en önemli sorun olarak gördüklerini ifade etmişlerdir [1].

Amerika Birleşik Devletleri'nde öğrenciler sadece öğretim elemanı ile çalıştıklarında bir eğitici en fazla 10 öğrenciden sorumlu olmaktadır. Kanada'da ise rehber hemşire yoksa öğretim elemanı 8 öğrenciden sorumlu olmaktadır. Günay'ın çalışmasında, ülkemizde yükseköğretim kurumları ve öğrenci sayıları artarken, eğitici sayılarının artmaması nedeniyle ülkemizin eğitici başına düşen öğrenci sayısı açısından OECD (Ekonomik İş Birliği Ve Kalkınma Örgütü) ülkelerinin gerisinde kaldığını vurgulamıştır [3].

Günümüzde klinik hemşireleri öğrenci eğitimi konusunda yasal bir sorumluluğa sahiplerdir. Resmi Gazete'de 8 Mart 2010 tarihinde yayınlanan 27515 No'lu Hemşirelik Yönetmeliği'nin "Hemşirelerin Görev Yetki ve Sorumlulukları" Madde 6/g bendinde "Hemşirelikle ilgili eğitim, danışmanlık, araştırma faaliyetlerini yürütür. Toplumun, öğrenci hemşirelerin, sağlık çalışanlarının ve adaylarının eğitimine destek verir ve katkıda bulunur", Madde 9/e bendinde Başhemşirelerin görev yetki ve sorumlulukları

ile ilgili “Öğrenci hemşirelerin eğitimi için uygun çalışma ortamını oluşturur, öğretim elemanları ile iş birliği yaparak okul-hastane iş birliği sağlar”, Madde 10/i bendinde sorumlu hemşirelerin görevleri arasında ‘Öğrenci hemşirelerin eğitiminde uygun eğitim ortamı sağlar.’ ifadeleri yer almaktadır [4].

Akyüz ve arkadaşlarının çalışmasında hemşirelerin %66.1’i klinik öğretim sırasında öğrencilerden birinci derecede dersin öğretim görevlilerinin, %55.2’si ikinci derecede klinik sorumlu hemşiresinin ve %40.6’sı üçüncü derecede klinik hemşiresinin sorumlu olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir [7].

Amerikan Hemşirelik Okulları Derneği yayınladığı bir bildirmede, hemşireliğin uygulama, eğitim ve araştırmada yükselebilmesi için eğitim ve uygulama yapan kurumların iş birliği yapmaları gerektiğini vurgulamıştır. Okullar ve hastanelerden kaynaklanan ve çözümlenemeyen sorunlar okul hastane iş birliğinin olumsuz etkilenmesine ve öğretim elemanlarının uygulama alanlarında sorun yaşamasına neden olmaktadır. Bu yaşanan sorunlar öğretim ortamlarında olumsuzluklara, öğrenci hemşirelerin eğitiminin ve hemşirelik mesleğinin olumsuz etkilenmesine neden olabilmektedir [14].

Akyüz ve arkadaşlarının çalışmasında klinik hemşirelerin %21.2’si klinikte işlerin yoğunluğundan dolayı öğrenci hemşirelere ayıracak zamanlarının olmadığını belirtmişlerdir [7]. Gözüm ve arkadaşlarının çalışmasında öğrencilerin %67.2’si hemşirelerin mesleki yenilikleri takip etme ve aktarma konusunda hemşirelerin yetersiz olduklarını belirtmişlerdir [4]. Kostak ve arkadaşlarının çalışmasına katılan öğrencilerin %35.1’i uygulama alanlarındaki ihtiyaçlarına hemşirelerin duyarlı olmadıklarını, %72.7’si hemşirelerin mesleki gelişmeleri takip etme ve aktarma konusunda yeterli olmadıklarını, %54.5’i hemşirelerin öğrencilerle olan iletişim durumunun kötü olduğunu, %53.3’ü hemşirelik bakımı konusunda iyi rol model olmadıklarını, %36.4’ü hemşirelerin teorik bilgi olarak kendilerine katkı sağlamadıklarını ifade etmiştir. Araştırmada öğrencilerin %61.8’i hemşirelik bakımı ile ilgili karşılaştıkları sorunlarda hemşirelerden yardım istediklerini, ama hemşirelerin yalnızca %13.9’unun kendilerine yardımcı olduğunu belirtmişlerdir. Öğrenci hemşirelerin %66.1’i ise mesleği sevmeye/sürdürme konusunda hemşirelerin kendilerini olumsuz olarak etkilediklerini ifade etmişlerdir [4].

Bu alışma hemşirelerin ğrenci eğitimine katılımına ve öğrencilerin öğrenmelerine engel olan durumların belirlenip çözüm üretilmesi ve bu vasıtayla öğrencilerin öğrenmelerine olumlu katkı sağlaması amacıyla yapılmıştır.

2. BÖLÜM

GENEL BİLGİLER

2.1. Hemşirelik Mesleği

Hemşirelik nedir sorusuna verilen yanıt, hemşirelik mesleğinin başladığı zamandan bugüne kadar pek çok kez değişime uğramıştır. Hemşirelik mesleğinin tanımlanması üzerine çeşitli çalışmalar yapılmış ve hemşirelik nedir sorusunun yanında, hemşirelerin bu mesleği nasıl ve neden yaptığı gibi sorulara da cevaplar aranmıştır [9]. Hemşirelik mesleği ve hemşirenin var olma nedeni, kişilerin karşılaştıkları ya da karşılaştacakları sağlık sorunlarına çözüm bulmada hemşirelerin yardımına ihtiyaç duymalarıdır [10].

Hemşirelik mesleği insan sağlığını etkileyen her türlü kavramdan etkilenmiş ve tanımlanmasın da insan, sağlık, hastalık kavramlarını etkileyen faktörlerle değişikliğe uğramıştır. Hemşireliğin biyolojik, psikolojik ve sosyal bir olgu olma özelliğinden dolayı, odak noktasını insan, toplumsal ilişkiler ve sosyal olgular oluşturur [9]. Hemşirelik mesleği insan sağlığını geliştirmeye yönelik bir disiplindir. Hemşire, bireyi ele alırken onun fizyolojik, psikolojik yönlerini olduğu kadar bütünlüğünü oluşturan aile, bulunduğu grup ve ait olduğu toplum gibi öğeleride dikkate almak ve sosyal ilişkilerini de değerlendirmek durumundadır [11].

Hemşirelik, Florence Nightingale'in 1860'da yaptığı tanıma göre, "Hastayı iyileştirmek için hasta çevresini düzenleme ve iyileştirme eylemi" dir. Virginia Henderson ise 1955'te hemşireyi, "bireyin sağlığına ve bağımsızlığına kavuşma sürecindeki dinamik güç" olarak tanımlamıştır. Henderson'a göre, "hemşirenin temel ve benzersiz görevi, sağlam veya hasta bireylere, sağlıklarını korumaları veya tedavileri sırasında veya huzur içinde ölmeleri için, yardım eden güç olmaktadır. Hemşire bu yardımı, birey yeterli kuvvet, istek ya da bilgiye sahip oluncaya ve bunları yardımsız yapabilecek duruma gelinceye kadar sürdürür ve bireyi en kısa zamanda bağımsızlığına kavuşturmayı amaçlar" şeklindedir [6].

Perihan Velioglu'nun hemşirelik mesleğine ait aşağıda yer alan tanımı, yapılmış en geniş ve doğru tanımlamalardan biridir.

“Hemşirelik, insanı sağlık ve hastalık durumunda, doğumundan ölümüne kadar geçen sürede anlamaya temellenmiştir. Hemşirelik her ülkede toplumsal sistemin bir parçasıdır. Bugün hemşirelik bir bilim ve sanat olarak kabul edilmektedir. Mutlak bir bilim ya da mutlak bir sanat değil ama her ikisinin birleşmesinden oluşan bir uğraştır. Ancak hemşireliğin bir meslek olarak da bir boyutu vardır. Bu, onun altruistik değerler boyutudur. Bu bedensel, akılsal ve toplumsal açıdan yardım isteyen kişilere kendini adamadır. Hemşirelik bir sanat olarak, hemşirenin yeterli bakım verebilmesi için teknik açıdan beceri geliştirmesini içerir. Bilim olarak ise, hemşirelik bakım ilkelerinin dayandığı, üzerine temellendiği biyolojik ve sosyal bilimleri kavraması anlamına gelir [10].

ICN hemşireliği tanımlarken, “Bireyin, ailenin ve toplumun sağlığını koruma ve geliştirmeye yardım eden, hastalık halinde iyileştirme ve rehabilite etmeye katılan bir meslek grubudur. Hemşire, sağlık ekibinin tedavi edici eğitsel planlarını geliştirmesine ve uygulamasına katılır" şeklinde belirtmiştir [9].

THD Eğitim Komisyonu'nun 1981 yılında yapmış olduğu tanıma göre; "Hemşirelik, bireyin, ailenin ve toplumun sağlığını ve esenliğini koruma, geliştirme ve hastalık halinde iyileştirme amacına yönelik hemşirelik hizmetlerinin planlanması, örgütlenmesi, uygulanması, değerlendirilmesinden, bu kişilerin eğitiminden sorumlu bilim ve sanattan oluşan bir sağlık disiplindir" denilmektedir [9].

2.2. Hemşirelik Mesleğinin Yapısı

2.2.1. Hemşirelerin Sorumlulukları

Sorumluluk ya da bireyin bir iş, görev ya da bir rolden sorumlu olması, genellikle bireysel ve toplumsal ahlaki değerlerle, o işin yasal yükümlülüğünü taşıması anlamında kullanılan bir terimdir. Hemşirenin sorumlulukları, yaşam ve ölüme dayalı olduğundan dolayı, farklı bir anlama sahiptir. Hemşireler görevleri gereği, bir yaşama yönelik ihtiyaçları, beklentileri olan bireylere ve ölümcül bireylere yardım etmektedirler [23].

Biröl, hemşirenin sorumluluklarını;

· Bakım,

· Tedavi

· Koordinasyon

Başlıkları altında gruplandırmıştır. Hemşire bu sorumluluklarını hemşirelik sürecinde tanırlar, planlar, uygular ve değerlendirir. Hemşire sağlık gereksinimlerini karşılamak için sorumluluklarının farkında olmalıdır. Hemşirenin temel sorumluluklarını şu şekilde özetlemek mümkündür [11].

Hemşirenin topluma karşı sorumlulukları; Hemşire vatandaş olma, yasaları bilme ve uyma konusunda toplumun bir üyesi olarak sorumluluk sahibidir. Toplumdaki sosyal olayları takip etmeli, iletişim araçlarından yararlanabilmeli, olayları yorumlamalı, tutum ve davranışlarında bunlara yönelik değişiklikler yapmalıdır. Hemşire, toplumun sağlığının korunması, değerli kılınması ve bozulduğunda iyileştirilmesi için toplumun katkısını ve katılımını sağlamalı, sağlık eğitimi yapma, ev, iş gibi sosyal yerlerde sağlıklı çevre oluşturulmasında topluma liderlik etmelidir. Eşitlik ilkesine uymalı, insan onuruna ve haklarına saygı göstermeli, zarar vermeme yarar sağlama ilkesi doğrultusunda hareket etmelidir [9].

Hemşirenin mesleğine karşı sorumlulukları; Hemşirelik mesleğinin bir üyesi olarak hemşire, mesleki değerlerin geliştirilmesinden sorumludur. Hemşireler bu sorumluluklarını çeşitli görevlerle yerine getirirler. Bu görevler, araştırmalar yapma, hemşirelik felsefesini formüle etme, yeni gelişmelere göre hemşirelik eğitimi gereksinimlerini saptama, meslek ahlak yasası kurallarını belirleme, kitle iletişim araçları aracılığı ile hemşireliği tanıtmaya, hemşire öğrencilerin eğitimine katkıda bulunma, hemşireler arasında bilgi paylaşımını kolaylaştırıcı yayınlar oluşturma, öğrencilerine uygun öğrenme ortamlarının hazırlanması ve desteklenmesi gibidir [9].

Hemşirenin diğer sağlık personeline karşı sorumlulukları; Sağlık ekibiyle olumlu mesleki ilişkiler kurmak, etkili iletişim sağlamak ve onlarla iş birliği yapmak hemşirenin diğer sağlık personeline karşı sorumluluklarındandır. Sağlık hizmeti bir ekip işidir ve ekibin başarısı, ekip üyelerinin başarılarıyla doğru orantılıdır. Sağlık ekibinde başarısız ya da yetersiz üyenin bulunması, ekibin başarısını olumsuz etkiler.

Bu ekip üyelerinin birbirlerine karşı hesap verme sorumluluğunun olmasına neden olur [9].

Hemşirenin kendisine karşı sorumlulukları; Hemşire, topluma iyi hemşirelik bakımı sunabilmek için mesleki gelişimleri takip etmeli, mesleki yeteneklerini geliştirmeli, bunların uygulamaya dönüşmesinde güven duygusu sağlayabilmelidir. Kişisel ve mesleki haklarını iyi bilmeli, haklarını koruyup savunabilmelidir. Kendisini sürekli geliştirmeli, karşısındakilere güven vermek için temiz ve bakımlı olmalı, meslek hastalıkları ve iş kazalarına karşı kendisini korumalıdır [9].

2.2.2. Hemşirenin Fonksiyonları

Sağlık disiplini üyeleri, sağlık bakımını yarı-bağımlı ve bağımsız fonksiyonlarla sunarlar. Ancak bu fonksiyonlar, sağlık hizmeti kapsamında açıkça belirtilmediğinden ve bilinmediğinden zaman zaman birbiri ile iç içe girebilmektedir. Hemşirelerin bu fonksiyonları şu şekilde özetlenebilir [11];

Hemşirelikte bağımsız fonksiyonlar; bakım, eğitim, araştırma ve hasta haklarını savunma ile doğrudan ilişkili olan durumlarda ortaya çıkar. Hemşirenin mesleğine dayalı bilgi ve tecrübesi ile çözebileceği sorunlara yönelik olanlardır. Sağlıklı/hasta bireyin, sağlığının sürdürülmesi, hastalık halinde iyileştirilmesi ve bağımsızlığını kazanması için tüm yaşam aktivitelerinde ihtiyaçlarını karşılamada yardımcı olma hemşirenin bağımsız fonksiyonlarıdır. Örneğin; yatağa bağımlı bir hastada gelişebilecek komplikasyonları önceden düşünerek önlenmesine yönelik hemşirelik süreci planlama hemşirenin bağımsız fonksiyonlarından [6].

Yarı-bağımlı fonksiyonları; hemşirelikte yarı bağımlı fonksiyonlar hemşirenin tanı ve tedavi girişimlerinde görevi olan işlemlerden, diğer sağlık ekibi üyeleriyle hasta ve ailesi arasında sağladığı koordinasyondan oluşur. Örneğin; hekim isteminde bulunan bir ilacı hastaya verirken ilacın içeriğine bağlı hastanın herhangi bir allerjik durumunun olup olmadığının öncesinde araştırılması ve farkına varılıp hekime bu durum hakkında haber verilmesi gibi [6].

2.2.3. Hemşirenin Rollerini

Rol kavramı sosyal bilimlerle ilgili birimlerin temel kavramlarından biri sayılır. Bu nedenle rol kavramının sosyal yapılaşmada, sosyal ilişkilerde ve toplumsal ahlakta büyük bir önemi vardır. Hemşirelikte rol ise; “meslek/disiplin üyesinden pozisyonuna uygun tür ya da modelde beklenen davranışların tümü” şeklinde tanımlanabilir [23].

Fatma Akça Ay’ın “Temel Hemşirelik Kavramlar, İlkeler, Uygulamalar” kitabındaki rol tanımı; “*Rol, başkalarının ya da içinde yaşadığımız toplumun bizden beklediği davranış biçimlerinin ve o durum için beklediği tutumların tümüdür. Bu roller; bireyden bireye, toplumdaki topluma, durumdan duruma değişiklik gösterir. Değişmez değildir. Değişim rolün özelliği, işlevi, bireyin ve toplumun kültürel yapısı ile yakından ilişkilidir*” şeklindedir [13].

Bir sağlık disiplini olarak hemşireliğin öncelikli hedefi; bireysel ve toplumsal sağlığı korumak, bireysel ve toplumsal sağlığı geliştirmek, dolaylı ya da doğrudan bireye yardım etmektir. İkinci hedefi ise; hastalık durumuna yönelik olup, bireyin iyileşmesini ve bağımsızlığını kazanmasını yardımla sağlamaktır. Bunun için seçilen yol, mesleki ve bilimsel ilkelere dayalı bilgiyi davranışlara yansıtarak bireye yardım etmeyi gerçekleştirmektir [5].

Hemşire, sağlık bakımında rollerini

- Uygulayıcı,
- Bakım verici,
- Karar verici,
- Yönetici,
- Eğitici,
- Araştırmacı,
- Savunucu,
- Rehabilitasyon edici,

- Rahatlatici,
- Danışmanlık ve
- Profesyonel rolleri ile gerçekleştirir [24].

Bakım Verici Rolü: Hemşirelik hizmetlerinin temel amacı, bireye, aileye ve topluma kapsamlı, etkili ve iyi planmış hemşirelik bakımı vermektir [27]. Hemşirelik bağlamında bakım, kişinin sağlıklıyken kendi olanaklarıyla gerçekleştirdiği ancak hastalık sırasında yerine getiremediği, yaşamı sürdürmekle ilgili ihtiyaçları karşılama etkinliklerini ifade eder. Nitelikli ve etkin hemşirelik bakımı, hastanede yatış sürelerinin azalmasını, iş gücü kaybının azalmasını ve ikincil hastalıkların, komplikasyonların önlenmesini sağlayabilmektedir. Bakım temel hemşirelik rolüdür ve hemşire bu rolü yerine getirirken hasta merkezli çalışarak, karar verme becerisini kullanmaktadır [37,16].

Eğitici Rolü: Bireyin, ailenin ve toplumun sağlığını koruyup geliştirmek, hastalık durumunda iyileştirmek için planlı biçimde eğitim vermek, hemşireliğin temel rollerinden biridir [10]. Hemşirelerin bu rolde eğitimin içeriğini ve veriliş biçimini belirlemesi konusunda özerkliğe sahip olmaları söz konusudur. Sağlık eğitimcisi olarak hemşire, tedavi ve yaşam biçimindeki değişimler hakkında hem hastaya ve hasta ailesine, hem de topluma bilgi vermektedir. Verilen bilginin anlaşılıp anlaşılmadığını kontrol etmek ve mümkün olan en üst düzeyde anlaşılmasını sağlamak, eğitim alanın bilgi düzeyindeki ilerlemeyi değerlendirmek, kullanılacak eğitim yöntemlerini ve materyallerini seçmek bu rolün parçalarıdır [30].

Araştırmacı Rolü: Araştırmalar sonucunda mesleğe özgü bilimsel bilginin artması hemşireliğin ilerlemesini, bakımın daha etkili-verimli sunulmasını sağlamaktadır [28].

Yönetici Rolü: Çağdaş dünyada yönetim kavramı genişletilmiş, az ya da çok sayıda kişinin somut bir amaç doğrultusunda sevk ve idaresi karşılığı olan geleneksel anlamın ilerisine geçmiştir. Bu yeni ve geniş anlamda yönetim, kişileri yönlendirmenin yanı sıra süreçlerin, olayların ve ilişkilerin akışının düzenlenmesini de ifade etmektedir [21]. Hemşirenin yönetici rolü diğer rolleriyle bütünleşmiş olarak görülmektedir; hasta

bakımının, eğitim etkinliklerinin, iletişimin ve kliniğin işleyişinin yönetilmesi gibi açılları bulunmaktadır [30].

Karar Verici Rolü: Karar vericilik, hemşireliğin özerk rollerinden biridir. Karar verme rolü verilen karar yönelik mesleki eylemin sorumluluğunu taşımayı, hesabını verebilmeyi gerektirmektedir. Bu durumla bağlantılı olarak karar vermenin bir parçası, kararı eyleme dönüştürdükten sonra ikinci bir düşünce süreci gerçekleştirmek; geriye dönük durum değerlendirmesi ve özdenetim yapmaktır [30].

Savunucu Rolü: Hasta savunucu rolü, hastanın bilgilendirilmesi ve onamının alınmasını, hastaya yönelik cinsel kötüye kullanımın önlenmesini, sağlık personelinin hastanın çıkarları için çalışmasını ve genel olarak hastadan yana eylemler gerçekleştirmesini içermektedir. Hemşire, hasta savunucu rolünde, hastanın kendisini ifade etmesine ve haklarını korunmasına yardımcı olmaktadır [13].

Rehabilitasyon Edici Rolü: Hemşire, hastalık gibi nedenlerle yapısal yada işlevsel kayıpların olduğu durumlarda, bireyin var olan potansiyelini en yüksek seviyede kullanmasını, kayıp sonucunda gerçekleşen durumlarla başetmesinde bireye ve ailesine yardım etmesini içeren hemşirelik rolüdür [24].

Rahatlatıcı Rolü: Tıbbi ortamlarda amaç iyileşmeyi sağlamaktır. Tıbbi ortamların düzenlenerek kişilerin ihtiyaçlarına ve alışkanlıklarına uygun şekilde düzenlenmesi, hasta açısından bir haktır ve bu hakkı yerine getirmede hemşirelik roller arasında yer almaktadır. Rahatlatıcı rolü çerçevesinde hemşirenin; tedavi ve bakım yaparken hastanın ihtiyaçlarını belirlemesi ve gidermesi, özellikle ihtiyaçlarını kendi imkanlarıyla yerine getiremeyecek olanları destekleyerek rahatlatması söz konusudur [28].

Tedavi Edici Rolü: Hemşireler, sıcak soğuk uygulamalar, masajlar, solunum egzersizleri, postural drenaj gibi ilaç dışı tedavi işlemlerinde bağımsızdır. İlaç tedavileri ve cerrahi uygulamalar söz konusu olduğunda, tedavi edicilik hemşirelerin bağımlı rollerinden biri olmakla beraber 1990'dan itibaren bazı özel sertifika programlarına katılan hemşirelerin kendi uzmanlık alanlarında bağımsız hareket ettikleri görülmektedir [12].

Kariyer Geliştirici Rolü: Bilim ve teknoloji alanındaki hızlı değişim süreci, çalışmalardan elde edilen verilerle hemşirelik bakım uygulamalarını doğrudan etkilemektedir ve hemşirelerin sürekli eğitimini gerekli kılmaktadır. Bir meslek üyesi değişim ve gelişimleri mesleki çalışmalarına yansıtılabileceği sürece mesleğinin varlığını devam ettirebilir [17]. Hemşire kariyer geliştirici rolünde bireysel ve mesleki olarak kendini geliştirmeli, mesleğini sahiplenip önemsemeli, mesleğini hayatının merkezine yerleştirmeli, bağımsız rollerini bilmeli ve bu rolleri yerine getirebilmelidir. Mesleki gelişim için sertifikasyon, uzmanlık ve eğitim programlarına katılmalıdır. Rolün bir diğer açılımı ise meslektaşların birlikte hareket edip örgütlenerek mesleğe bir takım kazanımlar sağlamasıdır [12].

Özerk ve Sorumluluk Sahibi Olma Rolü: Hemşirelikte mesleki özerklik, hemşirelerin profesyonel uygulamalarını, mesleki uygulama standartlarına, etik bildirge, meslek ile ilgili kural ve yasalara uygun bir şekilde gerçekleştirebilme durumudur. Hemşirenin hasta bakımına ilişkin hemşirelik sürecinde, yetki ve bakımda verdiği kararın sorumluluğunu almasıdır [20]. Sorumluluk, gündelik dilde bir işi üstlenmiş olmanın; hukuk dilinde ise olumsuz bir sonucun hesabını vermenin karşılığıdır. Özerklik ve sorumluluk arasındaki ilişki, bilinçli şekilde eylemi yapan kişinin, doğal olarak eyleminin açıklamasını ve savunmasını yapma durumunda olmasıdır [30].

Danışman Rolü: Danışmanlık rolü hasta bireye ve ailesine yönelik olarak , hastalıkla ilgili farkındalık yaratmayı, hastalığın ilerlemesi ve etkilerini anlatmayı, hastalıktan doğan sorunlarla baş edebilmek için yapılacak kendi kaynaklarını ve dışardan olabilecek kaynakları tanıtmayı ve bunların kullanımını teşvik etmeyi kapsayan bir hemşirelik rolüdür [24].

2.2.4. Hemşirenin Görev Ve İşlevleri

Hemşirelerin görev ve işlevleri sağlığı korumayı ve yükseltmeyi, bireye bu amaca yönelik yardım etmeyi hedeflediği için geniş bir kapsama sahiptir. Ülker, Dünya Sağlık Örgütü'nün yayınladığı "Hemşirelikte Etkinliğe Doğru Eylem" adıyla çevirdiği kaynakta hemşirenin görev ve işlevlerine geniş bir şekilde yer vermiştir.

"Toplumda hemşirenin görevi bireylere, ailelere ve gruplara, yaşadıkları, çalıştıkları ortamın çetin koşulları içerisinde fiziksel, ruhsal ve sosyal potansiyellerini belirlemeleri

konusunda yardımcı olmaktır. Bunun için hemşireler sağlığın geliştirilmesi ve korunmasının yanı sıra, hastalıkların önlenmesini sağlayacak işlevler geliştirmeli ve uygulamalıdır. Aynı zamanda hastalığın rehabilitasyonu sırasında bakımın planlanması ve yerine ulaştırılmasını da kapsayan hemşirelik, yaşamın sağlık, hastalık, özürlülük ve ölüm olaylarını etkileyen fiziksel, ruhsal ve sosyal yönleriyle de ilgilidir. Hemşireler bireyin, ailesinin, arkadaşlarının, sosyal grupların ve toplumun, sağlık bakımının her aşamasına gerektiği gibi katılımlarını sağlamakla özgüvenlerinin ve geleceklerini belirleme yeteneklerinin gelişmesine yardımcı olmaktadır. Hemşireler aynı zamanda sağlık alanında ve sağlıkla ilgili hizmetlerde çalışan diğer meslek grupları ve iş kollarıyla da dayanışma içerisinde çalışmaktadırlar. Hemşirelik kendi disiplinine özgü bilgi ve becerilerinin kavranması ve uygulanmasını gerektiren bir sanat ve bilim dalıdır. Hemşirelik, insan bilimleri ile fiziksel, sosyal, tıp ve biyolojik bilimlerden derlenen bilgi ve teknikler üzerine kurulmuştur. Hemşire doğrudan hemşirelik hizmeti verirken, sorumluluğu üstlenmekte ve gereken yetkiyi kullanmaktadır. Kendi sunduğu bakımın sorumluluğunu üstlenen özerk bir uygulayıcı konumundadır. Yönetim, öğretmenlik, uygulama ve araştırma alanlarında öğrenimine devam edebilmesi için kişisel gereksinimlerini belirlemek ve bu gereksinimlerini karşılamak için önlem almak sorumluluğu vardır. Hemşirenin işlevleri kaynağını doğrudan doğruya hemşireliğin toplumdaki misyonundan almaktadır. Hemşirelik bakımının verileceği yer (ev, işyeri, okul, üniversite, cezaevi, mülteci kampı, hastane, temel sağlık bakımı veren bir klinik vb.) veya zaman ne olursa olsun bu işlevlerde herhangi bir değişiklik söz konusu olamaz. Bu işlevler her ülkede hemşireliğe ilişkin mevzuatta yer almalıdır.” [19].

2.3. İş Birliği Kavramı Ve Faydaları

İş birliği kavramı konusunda çeşitli yazarlar tarafından bazı tanımlar yapılmıştır. Durak'a göre iş birliği, “birden fazla kişinin belirli bir amaç doğrultusunda ortaklaşa hareket etme niyeti ile oluşur”. İş birliğini takım çalışması olarak tanımlayan Davis'e göre takım çalışması, “görev başarısına sorumluluk ve şevkle katkıda bulunan ve sürekli ilişki halinde olan bireylerin oluşturduğu iş birliği, grubun uyumlu eylemleridir”. Bir girişime katılanların birbirinin hareketinden haberi olması öngören koordinasyonun, iş birliğinden farklı olduğunu belirten Bursalıoğlu iş birliğinin aynı amaçların paylaşılmasını gerektiğini ifade etmektedir. İşbirliğini “belli bir amacın

gerçekleştirilmesine yönelik bütünleşmiş bir yapı " olarak tanımlayan Esin ise iş sürecinin örgütlenmesini "iş birliği planı" olarak adlandırmaktadır. Yukarıdaki iş birliği tanımlarının tümünün de şu öğeleri içerdiği görülmektedir:

- a) Belli bir amaç
- b) Bu amacı gerçekleştirmek için bir araya gelmiş birden fazla insan
- c) Sürekli ilişki
- d) Gönüllü olarak yaratıcı katılım
- e) Uyumlu eylem [6].

2.3.1. İş Birliğinin Faydaları

Klinisyen hemşireler için iş birliği faydaları;

- Eğitici rolünün farkına varır ve sorumluluk alır.
- Kendini mesleki yönden geliştirme imkanı bulur.
- Araştırmaya olan merakı artar .
- İletişim becerileri artar.
- İş yükü azalır.
- Mesleki saygınlığı artar.
- Kendini değerli hisseder.
- Bağımsız iş yapabilme gücünü geliştirir.
- İnsanların mesleğe bakış açısı olumlu olur.
- Sahip olma duygusu gelişir.
- Ekip içi ilişkileri iyi yönde gelişir.
- Meslektaşlar arası ortak dilin kullanılmasını sağlar.

- Okul ile iş birliği artar.
- Rol belirsizlikleri ortadan kalkar.
- Değişimlere liderlik eder.
- Deneyimlerini paylaşabilme fırsatı bulur.
- Daha kaliteli bakım verir.
- Hemşireler arasında iş birliğini artırır.
- Sosyal ilişkileri güçlendirir.
- İş doyumunu artar.
- Araştırma sonuçlarının klinikte kullanılmasını sağlar.
- Uygulama hatalarının azalmasını sağlar.
- Eğitim etkinliklerinden doyum sağlarlar.
- Mesleğin gelişimine katkı sağlar [9, 32].

Hemşirelik Yüksek Okulları ve öğrenciler için iş birliği faydaları;

- Hastane/okul arasındaki iletişim güçlenir.
- Öğrenci eğitiminin kalitesi artar.
- Hasta bakım kalitesi artar.
- Meslek seçiminde talebi artırır.
- İstenen mezun profilinin oluşmasını sağlar [9].
- Öğrencilerin mesleğini benimsemesini ve mesleğe ilişkin olumlu tutum geliştirmesini kolaylaştırır.
- Öğrencilerin ekip çalışmasını öğrenerek mezun olmasını sağlar [18].

Akademisyen hemşireler için iş birliği faydaları;

- Teknolojik gelişmeleri takip edebilir.
- Becerilerini geliştirebilir.
- Yaptığı araştırmaların kalitesi artar.
- Klinikler hemşirelerinden destek alabilir.
- Eğitimci kendini kliniğin parçası olarak görür.
- Ekip iletişimini artırır.
- İş doyumunu artar.
- Akademisyen ve klinisyen hemşirenin ortak bir dil kullanmasını sağlar.
- Hemşire ve eğitici arasında iş birliğini sağlar.
- Karşılıklı paylaşımı artırır.
- Araştırma ve uygulama arasında iş birliğinin geliştirilmesini sağlar [9].

2.4. Hemşirelik Eğitiminde Klinik Eğitimin Önemi

Hemşirelerin insan sağlığına profesyonel boyutta hizmet etmesini sağlamak için eğitim-öğretim kalitesini arttırmak gerekmektedir. Hemşirelik uygulamaları hemşirelik mesleği için olmazsa olmaz becerileri geliştirir ve öğrencilerin mesleği öğrenmeleri için uygun bir ortam oluşturur [22].

Uygulamaya dayalı tüm disiplinlerin eğitim programlarında olduğu gibi teorik bilgi ve klinik deneyim hemşirelik eğitiminin birbirini tamamlayan ayrılmaz parçalarıdır. Klinik uygulama, öğrencilere okul ortamında öğretilen teorik bilgiyi gerçek ortamda yaşayarak ve yaparak gerçekleştirme imkânı sağlar . Klinik eğitim öğrencilerin problem çözerken eleştirel düşüncelerini, iletişim ve yönetim kabiliyetlerini geliştirmeyi, mesleki güven duygusunu kazandırmayı amaçlar [26].

Klinik öğretim, hemşirelik eğitim süreçlerinde önemli bir yer tutar. Klinik öğretim, öğrenciye, teorik bilgiyi uygulamaya geçirme, mesleki beceri kazanma ve yaparak öğrenme fırsatı veren bir eğitim süreci olarak tanımlanabilir. Klinik öğretimin en önemli amaçları, öğrencilerin önceden kazandıkları teorik bilgileri uygulamadaki becerilerle entegre etmelerini, tanı, tedavi ve hasta bakımına ilişkin konularda yeterli bilgi ve beceriye sahip olmalarını, temel mesleki ve kişisel davranışları kazanmalarını, eleştirel düşünme, problem çözme, gözlem yapma, karar verme, uygulama gücü, iş birliği yapma ve gelecek rollere hazırlanma davranışlarını sağlamaktır [7].

Hemşirelik eğitiminde klinik uygulamanın elverişliliği, fizik ortam, öğretim elemanları, klinik hemşireleri ve sağlık ekibinin diğer üyeleri gibi pekçok öğeden etkilenmektedir. Bu nedenle uygulama yapılan kliniklerde görevli hemşirelerin bilinçli, tecrübeli ve mesleki yönden bilgili, olumlu rol modeli olması öğrenim hedeflerine ulaşılması açısından önemlidir. Öğrenci hemşirelerin eğitiminde öğretim elemanlarının klinik hemşireleriyle iş birliği önemli olup, hemşireler öğrenci hemşirelere örnek olmaktadır [15]. Klinik eğitim öğrenim hedefleri doğrultusunda yapılmadığı durumlarda öğrencilerin deneme, yanılma yoluyla veya karşılaştıkları örnekleri taklit etme yolu ile uygulamaları öğrendikleri belirtilmektedir [31].

Klinikte öğrenciler, sağlık ekibi üyeleri, özellikle de kendi meslektaşlarından kabul ve destek gördükleri oranda eğitim etkinliklerinden doyum sağlamaktadır. Uygulamalı öğrenimin başarısı, öğrenci eğitime katkıda bulunmaya istekli klinik hemşiresi ve sağlık ekibinin olduğu klinik ortamlara bağlıdır [25].

Hemşirelik eğitiminin başarılı olabilmesi için teori ve uygulamanın dengeli biçimde sürdürülmesi gerekmektedir. Klinik uygulamalar kuramsal ve uygulamalı hemşirelik eğitiminde önemli bir yer tutar ve hemşirelik eğitiminin merkezinde yer alır [2].

3. BÖLÜM

MATERYAL VE YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Türü

Araştırma klinikte çalışan hemşirelerin sağlık yüksek okulu öğrenci hemşirelerinin eğitimine katılımlarındaki engellerin belirlenmesi amacıyla tanımlayıcı olarak yapıldı.

3.2. Araştırmanın Yapıldığı Yer Ve Özellikleri

Bu araştırma Nevşehir Devlet Hastanesi'nde yapılmıştır. Nevşehir Devlet Hastanesi genel cerrahi, nisaiye, kardiyoloji yoğun bakım, 2. ve 3. basamak yoğun bakım, üroloji, süt çocuğu, çocuk, ortopedi, beyin cerrahi, göğüs, nöroloji, cildiye ve dahiliye servisi olmak üzere toplamda 324 yatak sayısına sahiptir ve 230 hemşire çalışmaktadır. Klinisyen hemşireler buldukları birimlerde 08:00-16:00 ve 16:00-08:00 şeklinde vardiyalı, ve 08:00-16:00 şeklinde sürekli gündüz çalışmaktadırlar. Nevşehir Devlet Hastanesi'nde bir sağlık yüksek okulundan 340 öğrenci, üç özel sağlık meslek lisesinden 180 öğrenci ve iki sağlık meslek lisesinden 150 öğrenci klinik uygulamaya çıkmaktadır. Tüm klinikler hemşire öğrencilerin eğitiminde kullanılmaktadır. Hastanede bir eğitim hemşiresi bulunmaktadır ve eğitim hemşiresinin öğrenci hemşireler için uygun eğitim ortamı sağlama, okul hastane iş birliğine katkı sağlama, öğrencilere eğitim programları hazırlama, öğrencilerin kliniğe oryantasyonları sağlama gibi sorumlulukları vardır.

3.3. Evren Ve Örneklem

3.3.1. Evren

Araştırmanın evrenini, Nevşehir Devlet Hastanesi'nde çalışan 230 hemşire oluşturmuştur.

3.3.2. Örneklem

Araştırmada örneklem seçimine gidilmeyip hemşirelerin tamamı örneğe alınmıştır. Ön uygulama yapılan 10 hemşire, izinde olan 20 hemşire, araştırmaya katılmak istemeyen 50 hemşire örneklem dışında bırakılmıştır ve araştırma 150 hemşire ile tamamlanmıştır.

3.4. Verilerin Toplanması

Araştırmada veriler araştırmacı tarafından hazırlanan anket formu (Ek 4) kullanılarak toplanmıştır.

3.4.1. Veri Toplama Aracının Hazırlanması

Araştırmada kullanılacak anket formu literatür doğrultusunda araştırmacı tarafından hazırlanmıştır [2,3,4,5,7,8,9,11,13,15,17,18,19,20,21,25,26,30,34,36].

3.4.1.1. Anket Kapsamı

Bilgi formu hemşirelerin tanıtıcı özellikleri ile ilgili 12 soru, hemşirelerden kaynaklanan engellerin belirlenmesine için 25 soru, öğrencilerden kaynaklanan engellerin belirlenmesi için 12 soru, öğretim elemanlarından kaynaklanan engellerin belirlenmesi için 13 soru, klinik/hastaneden kaynaklanan engellerin belirlenmesi için 6 soru, hemşirelerin sağlık yüksek okulu ile öğrencilerin eğitimine katkı verebilmek için nasıl bir iş birliği belediklerine yönelik 1 soru, toplamda 69 sorudan oluşmaktadır.

3.5. Ön Uygulama

Soruların anlaşılabilirliğini belirlemek amacıyla Eylül 2016'da 10 hemşireye ön uygulama yapılmıştır. Ön uygulama sonrası anket formunda anlaşılmayan soru olmaması nedeniyle değişiklik yapılmamıştır.

3.6. Verilerin Uygulanması

Anket formu 2016 yılında hemşirelerin izne ayrılma dönemlerinin daha az olduğu Ekim ve Aralık ayları arasında uygulanmıştır. Veriler yüz yüze görüşme yöntemi ile toplanmıştır. Bir kişi ile görüşme 10-15 dakika sürmüştür.

3.7. Araştırmanın Değişkenleri

Bağımlı değişkenler: Hemşirelerden kaynaklanan engellere ilişkin görüşler, öğrencilerden kaynaklanan engellere ilişkin görüşler, öğretim elemanlarından kaynaklı engellere ilişkin görüşler, klinik/hastaneden kaynaklanan engellere ilişkin görüşler.

Bağımsız değişkenler: Yaş, cinsiyet, eğitim durumu, çalışılan birim, çalışma şekli,

Çalışma saati, ğrenci eğitimi ile ilgili eğitim alma durumu, yasal sorumluluğu bilme durumu.

3.8. Verilerin Değerlendirilmesi

Çalışmadan elde edilen verilerin değerlendirilmesi amacıyla SPSS (Statistical Package for Social Sciences) version 22.0 kullanılmıştır. Gruplar arası farkın belirlenmesi için ki kare önemlilik testi kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi $p<0.05$ olarak alınmıştır.

3.9. Etik Boyut

Araştırmaya başlamadan önce Nevşehir İli Kamu Hastaneler Birliği Nevşehir Devlet Hastanesi'nden yazılı izin (Ek 1) ve Nevşehir Hacı Bektaş Veli niversitesi etik kurulundan etik izin (Ek 2) alınmıştır. Araştırmaya katılan hemşirelerden bilgilendirilmiş onam formu ile yazılı izinleri alınmıştır (Ek 3).

4. BÖLÜM

BULGULAR

Tablo 4.1. Hemşirelerin Tanıtıcı Özelliklerine Göre Dağılımı (N=150)

Özellikler	Sayı	%
Yaş		
29 yaş ve altı	16	10.7
30-39 yaş	68	45.3
40-49 yaş	61	40.7
50 yaş ve üzeri	5	3.3
Cinsiyet		
Kadın	128	85.3
Erkek	22	14.7
Eğitim Durumu		
Sağlık Meslek Lisesi	22	14.7
Ön Lisans	60	40.0
Lisans	66	44.0
Yüksek Lisans	2	1.3
Haftalık Çalışma Saati		
40 Saat	121	80.7
40 Saat üzeri	29	19.3

Tablo 4.1’de hemşirelerin tanıtıcı özelliklerine göre dağılımı verilmiştir. Tablo 4.1’e göre hemşirelerin %45.3’ünün 30-39 yaş grubunda, %85.3’ünün kadın, %44.0’nün lisans mezunu, %80.7’sinin haftada 40 saat çalıştığı görülmektedir.

Tablo 4.2. Hemşirelerin Çalıştıkları Kliniklerde Klinik Öğretime İlişkin Özelliklerine Göre Dağılımı (N=150)

Klinik Öğretime İlişkin Özellikler	Sayı	%
Öğrenci hemşirelerin eğitimiyle ilgili hizmet içi eğitim alma durumu		
Almış	23	15.3
Almamış	127	84.7
Öğrenci hemşirelerin eğitiminde yasal sorumluluğu olduğunu bilme durumu		
Bilen	107	71.3
Bilmeyen	43	28.7

Tablo 4.2’de hemşirelerin çalıştıkları kliniklerde klinik öğretime ilişkin özelliklerine göre dağılımı görülmektedir. Tablo 4.2’de de belirtildiği gibi %84.7’sinin öğrenci

eğitimiyle ilgili eğitim aldığı, %71.3'ünün öğrenci hemşirelerin eğitiminde yasal sorumluluğu olduğunu bildikleri belirlenmiştir.

Tablo 4.3. Hemşirelerin Klinik Öğretimden Sorumlu Olduğunu Düşündüğü Kişilere Göre Dağılımı (N=150)

Klinik Öğretime İlişkin Özellikler	Sayı	%
Klinik öğretiminde öncelikle sorumlu olduğunu düşündüğü kişi*		
Dersin öğretim elemanı	82	54.7
Klinik sorumlu hemşiresi	51	34.0
Klinik hemşireleri	61	40.7
Hepsi	15	10.0

*birden fazla seçenek işaretlenmiştir.

Tablo 4.3'te hemşirelerin klinik öğretimden sorumlu olduğunu düşündüğü kişilere göre dağılımı görülmektedir. Tablo 4.3'te belirtildiği gibi hemşirelerin %54.7'si dersin öğretim elemanının, %34.0'ü klinik sorumlu hemşiresinin, %40.7'sinin klinik hemşirelerinin, %10.0'unun ise hepsi birlikte klinik öğretimden sorumlu olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir.

Tablo 4.4. Hemşirelerin Öğrenci Eğitimine Verecekleri Katkının Nasıl Olması Gerektiğine İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımı (N=150)

Görüşler	EVET		HAYIR	
	Sayı	%	Sayı	%
İşlem sırasında öğrenciye uygulamayı gösterme	75	50.0	75	50.0
Eğitim ve hemşirelik hizmetlerinin okul ve hastane ile ortaklaşa planlanması	44	29,3	106	70.7
Dersin değerlendirmesini hemşireler ve öğretim elemanlarının birlikte yapması	37	24,7	113	75.3
Öğretim elemanı ve hemşirelerin hizmet içi eğitim programlarını birlikte planlayıp yürütmesi	35	23,3	115	76.7
Hemşireler, öğrenciler ve öğretim elemanları karşılıklı toplantılarla beklentilerini paylaşıp iletişimi güçlendirmeleri	33	22.0	117	78.0
Klinik hemşirelerin öğrencilerin teorik ve sınıf içi uygulamalarını takip etme	15	10.0	135	90.0

Öğrencilerin pratik uygulamalarının artırılması	6	4.0	144	96.0
---	---	-----	-----	------

Hemşirelerin öğrenci eğitimine verecekleri katkının nasıl olması gerektiğine ilişkin görüşlerine göre dağılımı tablo 4.4'te verilmiştir. Tabloda görüldüğü gibi öğrenci eğitimine verecekleri katkıya, hemşirelerin %50.0'si işlem sırasında öğrenciye uygulamayı gösterme olması gerektiği, %29.3'ü eğitim ve hemşirelik hizmetlerinin okul ve hastane ile ortaklaşa planlanması gerektiği, %24.7'si dersin değerlendirmesini hemşireler ve öğretim elemanlarının birlikte yapması gerektiği görüşündedirler.

Tablo 4.5. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılmada Hemşirelerden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımı (N=150)

Görüşler	EVET		HAYIR	
	Sayı	%	Sayı	%
Öğrenci klinikte öğrenmesi gereken konu ve becerileri klinik hemşiresinden öğrenmek için kendisinin çabalaması gerekiyor	73	48.7	77	51.3
Öğrenci iş yükümü artırıyor	55	36.7	130	86.7
Hemşirelik mesleğini isteyerek yapmıyorum	25	16.7	125	83.3
Öğrenci eğitimine katılmak istemiyorum	24	16.0	126	84.0
Öğrencilerle iş birliği sonucu maddi karşılık almamam	24	16.0	126	84.0
Hemşireliği iş merkezli düşünüyorum	23	15.3	127	84.7
Öğrencinin varlığının, hastaya ayırdığım zamanı kısıtlıyor	23	15.3	127	84.7
Öğrenci hemşirelerle kendimi meslektaş olarak görmüyorum	22	14.7	128	85.3
Öğretimi ikinci plana atıyorum	21	14.0	129	86.0
Öğrencilerden sadece öğretim elemanlarının sorumlu olmalı	21	14.0	129	86.0
Öğrencilerle iş birliği görevim değil	20	13.3	130	86.7

Öğrencilerin ben bir şey öğretmesem de uygulamaları kendilerinin öğrenebileceklerini düşünüyorum	18	12.0	132	88.0
Öğrencilerin teorik derslerini takip etmemem	18	12.0	132	88.0
Öğrencilere rol model olabilecek kadar yeterli bilgim yok	11	7.3	139	92.7
Öğrencilerin ihtiyaç duydukları malzemeyi temin edemiyor olmama bağlı stres yaşıyorum	9	6.0	141	94.0

Tablo 4.5'te hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine katılmada hemşirelerden kaynaklanan engellere ilişkin görüşlere göre dağılımı görülmektedir. Tabloya göre hemşirelerin %46.7'si öğrenci klinikte öğrenmesi gereken konu ve becerileri klinik hemşiresinden öğrenmek için kendisinin çabalaması gerektiğini, %46.0'sı iş yoğunluğunun fazla olmasını, %44.0'ü hemşire sayısının yetersiz olmasını engel olarak gördüğü anlaşılmaktadır.

Tablo 4.6. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılmada Öğrencilerden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımı (N=150)

Görüşler	EVET		HAYIR	
	Sayı	%	Sayı	%
Öğrenci sayısı fazla	91	60.7	59	3.3
Öğrenciler, hemşirelerle etkili iletişim kuramıyor	62	41.3	88	58.7
Öğrenci hemşireler, hasta bakım uygulamalarını yanlış yapıyor	59	39.3	91	60.7
Öğrencilerin, teorik bilgilerini klinikte kullanamıyor	52	34.7	98	65.3
Öğrenciler sadece öğretim elemanlarını rol model olarak alıyor	45	30.0	105	70.0
Öğrenciler, hemşirelik bakımı ile ilgili sorunlarda yardım istemiyor	41	27.3	109	72.2
Öğrenci hemşirelerin, tıbbi malzemeye zarar verebileceklerinin endişesini yaşıyorum	31	20.7	119	79.3
Öğrencilerle uyumlu çalışamıyorum	27	18.0	123	82.0

Öğrencilerin uygulamada eksiklikleri var	11	7.3	139	92.7
Öğrenciler öğrenmeye istekli değil	9	6.0	41	94.3

Tablo 4.6'ta hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine katılmada öğrencilerden kaynaklanan engellere ilişkin görüşlerine göre dağılımı verilmiştir. Tabloya göre hemşirelerin %60.7'si öğrenci sayısı fazla olmasını, %40.3'ü öğrencilerin, hemşirelerle etkili iletişim kuramamasını %39.3'ü öğrencilerin, hasta bakım uygulamalarını yanlış yapmasını engel olarak gördükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 4.7. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılmada Öğretim Elemanlarından Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımı (N=150)

Görüşler	EVET		HAYIR	
	Sayı	%	Sayı	%
Bazı öğretim elemanlarının klinikte yeterince bulunmuyor	63	42.0	87	58.0
Bazı öğretim elemanlarıyla hemşireler arasında uygulama farklılıkları var	45	30.0	105	70.0
Bazı öğretim elemanları iş birliği yapmıyor	45	30.0	105	70.0
Bazı öğretim elemanlarından kaynaklı iletişim sorunları yaşıyorum	42	28.0	108	72.0
Bazı öğretim elemanlarıyla kendimi meslektaş olarak görmüyorum	34	22.7	116	77.3
Bazı öğretim elemanları araştırmalarına hemşireleri dahil etmiyor	24	16.0	126	84.0
Bazı öğretim elemanlarıyla hemşirelik mesleğinin sorumluluklarıyla ilgili fikir ayrılıkları yaşıyorum	21	14.0	129	86.0
Öğrencilerin klinik uygulama değerlendirmelerine klinik hemşirelerinin dahil edilmiyor	20	13.3	130	86.7
Öğretim elemanları uygulamaları öğrenciyle birlikte yapmıyor	5	3.3	145	96.7

Tablo 4.7’de hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine katılmada öğretim elemanlarından kaynaklanan engellere ilişkin görüşlerine göre dağılımı görülmektedir. Tabloya göre hemşirelerin %42.2’si bazı öğretim elemanları klinikte yeterince bulunmamasını, %30.0’u bazı öğretim elemanlarıyla hemşireler arasında uygulama farklılıkları olmasını, %30.0’u bazı öğretim elemanları iş birliği yapmıyor olmasını engel olarak gördükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 4.8. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılmada Klinik/Hastaneden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşlerine Göre Dağılımı (N=150)

Görüşler	EVET		HAYIR	
	Sayı	%	Sayı	%
Hastane fiziki ortam yetersiz	54	36.0	96	64.0
Öğrencilerle klinik tartışmalarının yapılacağı oda yok	40	26.7	110	73.3
Yetkili yöneticiler tarafından öğrenci eğitimi konusunda yeterli bilgilendirme ve eğitim yapılmaması	40	26.7	110	73.3
Öğrenci eğitimine katkı veren araç gereçler yeterli değil	34	22.7	116	77.3
Klinikte malzeme eksik	27	18.0	123	82.0

Tablo 4.8’de hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine katılmada klinik/hastaneden kaynaklanan engellere ilişkin görüşlere göre dağılımı görülmektedir. Tabloya göre hemşirelerin %36.0’sı hastane fiziki ortamının yetersiz olmasını, %26.7’si öğrencilerle klinik tartışmalarının yapılacağı oda olmamasını, %26.7’si yöneticiler tarafından öğrenci eğitimi konusunda yeterli bilgilendirme ve eğitim yapılmamasını engel olarak gördükleri anlaşılmaktadır.

Tablo 4.9. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Verilecek Katkının Nasıl Olması Gerektiğine İlişkin Görüşleri Ve Yaşa Göre Dağılımı

Görüşler	Yaş								Test*	
	29 yaş ve altı		30-39 yaş		40-49 yaş		50 yaş ve üzeri			
	n=16		n=68		n=61		n=5			
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
İşlem sırasında öğrenciye uygulamayı gösterilmeli mi										
Evet	1	6.3	6	8.8	8	13.1	0	0.0	$X^2=2.052$	
Hayır	15	93.7	62	91.2	53	86.9	5	100.0	$p=0.562$	
Klinik hemşirelerin öğrencilerin teorik ve sınıf içi uygulamaya derslerini takip edilmeli mi										
Evet	9	56.3	35	51.5	29	47.5	2	40.0	$X^2=0.658$	
Hayır	7	43.7	33	48.5	32	52.5	3	60.0	$p=0.883$	
Dersin değerlendirilmesini hemşireler ve öğretim elemanları birlikte yapmalı mı										
Evet	2	12.5	18	26.5	16	26.2	1	20.0	$X^2=1.731$	
Hayır	14	87.5	50	73.5	45	73.8	4	80.0	$p=0.630$	
Eğitim ve hemşirelik hizmetleri Okul ve hastane ile ortaklaşa planlanmalı mı										
Evet	5	31.3	18	26.5	20	32.8	1	20.0	$X^2=0.872$	
Hayır	11	68.7	50	73.5	41	67.2	4	80.0	$p=0.832$	
Öğretim elemanları ve hemşireler hizmet içi eğitim programlarını birlikte planlayıp yürütmeli mi										
Evet	4	25.0	17	25.0	13	21.3	1	20.0	$X^2=5.303$	
Hayır	12	75.0	51	75.0	48	78.7	4	80.0	$p=0.959$	
Hemşireler, öğrenciler ve öğretim elemanları karşılıklı toplantılarla beklentilerini paylaşıp iletişimlerini güçlendirmeli mi										
Evet	3	18.8	12	17.6	18	29.5	0	0.0	$X^2=5.244$	
Hayır	13	81.2	56	82.4	43	70.5	5	100.0	$p=0.155$	
Öğrencilerin pratik uygulamaları artırılmalı mı										
Evet	0	0.0	0	0.0	6	9.8	0	0.0	$X^2=2.154$	
Hayır	16	100.0	68	100.0	55	90.2	5	100.0	$p=0.541$	

* Likelihood Rote X^2 testi uygulanmıştır.

Tablo 4.9'da hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine verilecek katkının nasıl olması gerektiğine dair görüşler ve yaşa göre dağılımı görülmektedir. Tabloya göre;

hemşireler, öğrenciler ve öğretim elemanları karşılıklı toplantılarla beklentilerini paylaşım iletişimlerini güçlendirmeli konusunda 29 yaş ve altının %18.8'inin, 30-39 yaş grubunun %17.6'sının, 40-49 yaş grubunun %29.5'inin evet dediği ve diğer tüm görüşlerle yaş arasında gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p \geq 0.05$).

Tablo 4.10. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Hemşirelerden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Yaşa Göre Dağılımı

Görüşler	Yaş								Test*	
	29 yaş ve altı		30-39 yaş		40-49 yaş		50 yaş ve üzeri			
	n=16		n=68		n=61		n=5			
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Hemşireliği iş merkezli mi Planlamalı										
Evet	1	6.3	6	8.8	13	21.3	3	60.0	$X^2=9.553$ $p=0.015$	
Hayır	15	93.7	62	91.2	48	78.7	2	40.0		
Öğretimi ikinci plana mı atıyorsunuz										
Evet	2	12.5	10	14.7	8	13.1	1	20.0	$X^2=0.234$ $p=0.972$	
Hayır	14	87.5	58	85.3	53	86.9	4	80.0		
Öğrencinin iş yükünü artırdığını mı düşünüyorsunuz										
Evet	7	43.8	28	41.2	18	29.5	2	40.0	$X^2=2.338$ $p=0.505$	
Hayır	9	56.2	40	58.8	43	70.5	3	60.0		
Öğrencilere rol model olabilecek kadar yeterli bilginizin olmadığını mı düşünüyorsunuz										
Evet	0	0.0	4	5.9	7	11.5	0	0.0	$X^2=4.754$ $p=0.191$	
Hayır	16	100.0	64	94.1	54	88.5	5	100.0		
Öğrencilerle iş birliğinin göreviniz olmadığını mı düşünüyorsunuz										
Evet	1	6.3	10	14.7	9	14.8	0	0.0	$X^2=2.484$ $p=0.468$	
Hayır	15	93.7	58	85.3	52	85.2	5	100.0		
Öğrenci eğitimine katılmak istemiyor musunuz										
Evet	1	6.3	14	20.6	8	13.1	1	20.0	$X^2=2.862$ $p=0.413$	
Hayır	15	93.7	54	79.4	53	86.9	4	80.0		
Hemşire sayısının yetersiz olduğunu mu düşünüyorsunuz										
Evet	9	56.3	34	50.0	22	36.1	1	20.0	$X^2=4.914$ $p=0.186$	
Hayır	7	43.7	34	50.0	39	63.9	4	80.0		
Öğrencilere ayıracak vaktinizin olmadığını mı düşünüyorsunuz										

Evet	1	6.3	8	11.8	11	18.0	1	20.0	$X^2=2.172$
Hayır	15	93.7	60	88.2	57	82.0	4	80.0	$p=0.037$
Öğrencilerden sadece öğretim elemanlarının sorumlu olduğunu mu düşünüyorsunuz									
Evet	2	12.5	14	20.6	9	14.8	0	0.0	$X^2=2.915$
Hayır	14	87.5	54	79.4	52	85.2	5	100.0	$p=0.405$
Hemşirelik mesleğini isteyerek yapmıyor musunuz									
Evet	2	12.5	4	5.9	2	3.3	1	20.0	$X^2=2.999$
Hayır	14	87.5	64	94.1	59	96.7	4	80.0	$p=0.392$
Öğrencilerin ihtiyaç duydukları malzemeyi temin edemiyor olmaya bağlı stres mi yaşıyorsunuz									
Evet	0	0.0	14	20.6	4	6.6	0	0.0	$X^2=1.400$
Hayır	16	100.0	54	79.4	57	93.4	5	100.0	$p=0.010$
Öğrencilerin siz bir şey öğretmeseniz de uygulamaları kendilerinin öğrenebileceklerini mi düşünüyorsunuz									
Evet	5	31.3	33	48.5	31	50.8	4	20.0	$X^2=4.202$
Hayır	11	68.7	35	51.5	30	49.2	1	80.0	$p=0.240$
Öğrencinin kendisinin çabalaması gerektiğini mi düşünüyorsunuz									
Evet	4	25.0	11	16.2	8	13.1	0	0.0	$X^2=2.943$
Hayır	12	75.0	57	83.8	53	86.9	5	100.0	$p=0.400$
Öğrencinin varlığının, hastaya ayırdığınız zamanı kısıtladığını mı düşünüyorsunuz									
Evet	6	37.5	10	14.7	6	9.8	0	0.0	$X^2=5.066$
Hayır	10	62.5	58	85.3	55	90.2	5	100.0	$p=0.048$
Öğrenci hemşirelerle kendinizi meslektaş olarak görmüyor musunuz									
Evet	1	6.3	24	35.3	6	9.8	0	0.0	$X^2=1.854$
Hayır	15	93.7	44	64.7	55	90.2	5	100.0	$p=0.600$
Öğrencilerle iş birliği sonucu maddi karşılık almamanız engel olduğumu düşünüyorsunuz									
Evet	0	0.0	11	16.2	6	9.8	1	20.0	$X^2=5.963$
Hayır	16	100.0	57	83.8	55	90.2	4	80.0	$p=0.129$

* Likelihood Rote X^2 testi uygulanmıştır.

Tablo 4.10'da hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine katılımında hemşirelerden kaynaklanan engellere ilişkin görüşleri ve yaşa göre dağılımı görülmektedir. Tabloya göre; hemşireliği iş merkezli düşünüyorum konusunda 29 yaş ve altının %6.3'ünün, 30-39 yaş grubunun %8.8'inin, 40-49 yaş grubunun %21.3'ünün 50 yaş ve üzerinin %60.0'inin evet dediği ve gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu

belirlenmiştir ($p \leq 0.05$). Öğrencilerin ihtiyaç duydukları malzemeyi temin edemiyor olmaya bağlı stres aşıyorum, hemşireliği iş merkezli düşünüyorum, öğrenciye ayıracağım vaktimin olmadığını düşünüyorum, öğrencinin varlığı, hastaya ayırdığım zamanı kısıtlıyor görüşleri ile yaş durumu arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p \leq 0.05$), diğer tüm görüşler ile yaş durumu arasında ki gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p \geq 0.05$) belirlenmiştir.

Tablo 4.11. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Öğrencilerden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Yaş Göre Dağılımı

Görüşler	Yaş								Test*	
	29 yaş ve altı		30-39 yaş		40-49 yaş		50 yaş ve üzeri			
	n=16		n=68		n=61		n=5			
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Öğrenci sayısının fazla olduğunu mu düşünüyorsunuz										
Evet	10	62.5	44	64.7	36	59.0	1	20.0	$X^2=4.023$	
Hayır	6	37.5	24	35.3	25	41.0	4	80.0	$p=0.259$	
Hasta bakım uygulamalarını yanlış yapacağı endişesi mi duyuyorsunuz										
Evet	5	31.3	25	36.8	28	45.9	1	20.0	$X^2=2.586$	
Hayır	11	68.7	43	63.7	33	54.1	4	80.0	$p=0.460$	
Tıbbi malzemeye zarar verebilecekleri endişesi mi duyuyorsunuz										
Evet	4	25.0	9	13.2	17	27.9	1	20.0	$X^2=4.551$	
Hayır	12	75.0	59	86.8	44	72.1	4	80.0	$p=0.211$	
Öğrencilerin çok fazla malzeme kullandığını mı düşünüyorsunuz										
Evet	3	13.6	16	31.7	17	19.7	1	100.0	$X^2=7.750$	
Hayır	13	86.4	52	68.3	44	80.3	4	0.0	$p=0.860$	
Hemşirelik bakımı ile ilgili sorunlarda yardım istemediklerini mi düşünüyorsunuz										
Evet	3	18.8	18	26.5	19	31.1	1	20.0	$X^2=1.246$	
Hayır	13	81.2	50	73.5	42	68.9	4	80.0	$p=0.742$	
Teorik bilgilerini klinikte kullanamadıklarını mı düşünüyorsunuz										
Evet	8	50.0	26	38.2	24	39.3	4	20.0	$X^2=3.990$	
Hayır	8	50.0	42	61.8	37	60.7	1	80.0	$p=0.267$	
Sadece öğretim elemanlarını rol model olarak aldığını mı düşünüyorsunuz										
Evet	6	37.5	18	26.5	26	42.6	2	40.0	$X^2=3.879$	
Hayır	10	62.5	50	73.5	35	57.4	3	60.0	$p=0.275$	

Hemşirelerle iş birliği yapmak istemediklerini mi düşünüyorsunuz									
Evet	3	18.8	30	44.1	24	39.3	1	20.0	$X^2=4.627$
Hayır	13	81.2	38	55.9	37	60.7	4	80.0	$p=0.201$
Öğrencilerle uyumlu çalışmadığınızı mı düşünüyorsunuz									
Evet	7	43.8	19	27.9	18	29.5	1	20.0	$X^2=1.749$
Hayır	9	56.2	49	72.1	43	70.5	4	80.0	$p=0.626$
Öğrencilerin istekli olmadıklarını mı düşünüyorsunuz									
Evet	3	18.8	5	7.4	18	29.5	1	20.0	$X^2=6.856$
Hayır	13	81.2	63	92.6	43	70.5	4	80.0	$p=0.011$
Uygulama eksikliklerinin olduğunu mu düşünüyorsunuz									
Evet	1	6.3	3	4.4	5	8.2	0	0.0	$X^2=1.125$
Hayır	15	93.7	65	95.6	56	91.8	5	100.0	$p=0.700$

* Likelihood Rote X^2 testi uygulanmıştır.

Tablo 4.11’de hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine katılımında öğrencilerden kaynaklanan engellere ilişkin görüşleri ve yaşa göre dağılımı görülmektedir. Tabloya göre; öğrencilerin istekli olmadıklarını düşünüyorum konusunda 29 yaş ve altının %18.8’inin, 30-39 yaş grubunun %7.4’ünün, 40-49 yaş grubunun %29.5’inin 50 yaş ve üzerinin %20.0’sinin evet dediği ve gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p \leq 0.05$) ve diğer tüm görüşlerle yaş arasında ki gruplar arası farkın anlamlı olmadığı ($p \geq 0.05$) belirlenmiştir.

Tablo 4.12. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Öğretim Elemanlarından Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Yaşa Göre Dağılımı

Görüşler	Yaş								Test*
	29 yaş ve altı		30-39 yaş		40-49 yaş		50 yaş ve üzeri		
	n=16		n=68		n=61		n=5		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
İş birliği yapmadıklarını mı düşünüyorsunuz									
Evet	6	37.5	20	29.4	19	31.1	0	0.0	$X^2=4.027$
Hayır	10	62.5	48	70.6	42	68.9	5	100.0	$p=0.259$
İletişim sorunları mı yaşıyorsunuz									
Evet	5	31.3	19	27.9	18	29.5	0	0.0	$X^2=3.435$
Hayır	11	68.7	49	72.1	43	70.5	5	100.0	$p=0.329$
Klinikte yeterince bulunmadıklarını mı düşünüyorsunuz									

Evet	1	6.3	11	16.2	8	13.1	1	20.0	$X^2=1.408$
Hayır	15	93.7	57	83.8	53	86.9	4	80.0	$p=0.704$
Hemşirelerle öğretim elemanları arasında uygulama farklılıkları olduğunu mu düşünüyorsunuz									
Evet	5	31.3	28	41.2	28	45.9	2	40.0	$X^2=1.190$
Hayır	11	68.7	40	58.8	33	53.1	3	60.0	$p=0.755$
Öğretim elemanlarıyla kendinizi meslekteş olarak görmüyor musunuz									
Evet	2	12.5	22	32.4	21	34.4	0	0.0	$X^2=7.044$
Hayır	14	87.5	46	67.6	40	65.6	5	100.0	$p=0.071$
Öğretim elemanlarının araştırmalarına hemşireleri dahil etmediğini mi düşünüyorsunuz									
Evet	6	37.5	17	25.0	9	14.8	2	40.0	$X^2=5.140$
Hayır	10	62.5	51	75.0	52	85.2	3	60.0	$p=0.162$
Öğretim elemanının uygulamaları öğrenciyle birlikte yapmadıklarını mı düşünüyorsunuz									
Evet	1	6.3	1	1.5	2	3.3	1	20.0	$X^2=3.229$
Hayır	15	93.7	67	98.5	59	96.7	4	80.0	$p=0.344$

* Likelihood Rote X^2 testi uygulanmıştır.

Tablo 4.12’de hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine katılımında öğretim elemanlarından kaynaklanan engellere ilişkin görüşleri ve yaşa göre dağılımı görülmektedir. Tabloya göre; öğretim elemanlarının klinikte yeterince bulunmadıklarını düşünüyorum konusunda 29 yaş ve altının %6.3’ ünün, 30-39 yaş grubunun %16.2’sinin, 40-49 yaş grubunun %13.1’inin 50 yaş ve üzerinin %20.0’sinin evet dediği ve gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p \geq 0.05$) ve diğer tüm görüşlerle yaş arasında ki gruplar arası farkın anlamlı olmadığı ($p \geq 0.05$) belirlenmiştir.

Tablo 4.12. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Klinik/Hastaneden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Yaşa Göre Dağılımı

Görüşler	Yaş								Test*
	29 yaş ve altı		30-39 yaş		40-49 yaş		50 yaş ve üzeri		
	n=16		n=68		n=61		n=5		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Klinikte malzeme eksikliğinin olduğunu mu düşünüyorsunuz									
Evet	5	31.3	11	16.2	10	16.4	1	20.0	$X^2=1.919$
Hayır	11	68.7	57	83.8	51	83.6	4	80.0	$p=0.583$
Öğrencilerle klinik tartışmalarının yapılacağı odanın olmadığını mı düşünüyorsunuz									
Evet	5	31.3	19	27.9	15	26.4	1	20.0	$X^2=1.480$
Hayır	11	68.7	49	72.1	46	75.6	4	80.0	$p=0.923$
Hastane fiziki ortamının yetersiz olduğunu mu düşünüyorsunuz									
Evet	7	43.8	25	36.8	20	32.8	2	40.0	$X^2=0.735$
Hayır	9	56.2	43	63.2	41	67.2	3	60.0	$p=0.865$
Yöneticiler tarafından öğrenci eğitimi konusunda bilgilendirme ve eğitim yapılmadığını mı düşünüyorsunuz									
Evet	4	25.0	17	25.0	19	31.1	0	0.0	$X^2=3.829$
Hayır	12	75.0	51	75.0	42	68.9	5	100.0	$p=0.281$
Öğrenci eğitimine katkı veren araç gereçlerin yeterli olmadığını mı düşünüyorsunuz									
Evet	5	31.3	14	20.6	15	24.6	0	0.0	$X^2=3.194$
Hayır	11	68.7	54	79.4	46	75.4	5	100.0	$p=0.322$

* Likelihood Rote X^2 testi uygulanmıştır.

Tablo 4.13’de hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine katılımında klinik/hastaneden kaynaklanan engellere ilişkin görüşleri ve eğitim durumlarına göre dağılımı görülmektedir. Tabloya göre; fiziki ortamın yetersiz olduğunu düşünüyorum konusunda 29 yaş ve altının %43.8’inin, 30-39 yaş grubunun %36.8’inin, 40-49 yaş grubunun %32.8’inin 50 yaş ve üzerinin %40.0’inin evet dediği ve diğer tüm görüşler ile yaş arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p \geq 0.05$) belirlenmiştir.

Tablo 4.14. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Verilecek Katkının Nasıl Olması Gerektiğine Dair Görüşleri Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Görüşler	Cinsiyet				Test*
	Kadın n =128		Erkek n =22		
	Sayı	%	Sayı	%	
İşlem sırasında öğrenciye uygulamayı göstermeli mi					
Evet	12	9.4	3	13.6	$X^2=0.350$
Hayır	116	90.6	19	86.4	$p=0.554$
Klinik hemşirelerin öğrencilerin teorik ve sınıf içi uygulama derslerini takip etmeli mi					
Evet	32	25.0	5	22.7	$X^2=0.856$
Hayır	96	75.0	17	77.3	$p=0.818$
Dersin değerlendirilmesini hemşireler ve öğretim elemanları birlikte yapmalı mı					
Evet	39	30.5	5	69.5	$X^2=0.566$
Hayır	89	22.7	17	77.3	$p=0.452$
Eğitim ve hemşirelik hizmetleri okul ve hastane ile ortaklaşa planlanmalı mı					
Evet	31	24.2	4	18.2	$X^2=0.401$
Hayır	97	75.8	18	81.8	$p=0.527$
Öğretim elemanları ve hemşireler hizmet içi eğitim programlarını birlikte planlayıp yürütmeli mi					
Evet	30	23.4	3	13.6	$X^2=1.153$
Hayır	98	76.6	19	86.4	$p=0.283$
Hemşireler, öğrenciler ve öğretim elemanları karşılıklı toplantılarla beklentilerini paylaşıp iletişimlerini güçlendirmeli mi					
Evet	6	4.7	0	0.0	$X^2=1.946$
Hayır	122	95.3	22	100.0	$p=0.163$

* Likelihood Rote X^2 testi uygulanmıştır.

Tablo 4.14'de hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine verilecek katkının nasıl olması gerektiğine dair görüşler ve cinsiyete göre dağılımı görülmektedir. Tabloya göre; öğrencilerinin eğitimine verilecek katkının, işlem sırasında öğrenciye gösterme konusunda eğitim alanların %9.4'ünün, eğitim almayanların %13.6'sının evet dediği ve gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı belirlenmiştir ($p \geq 0.05$).

Tablo 4.15. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Hemşirelerden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Görüşler	Cinsiyet				Test*
	Kadın n =128		Erkek n =22		
	Sayı	%	Sayı	%	
Hemşireliği iş merkezli mi düşünüyorsunuz					
Evet	19	14.8	4	18.2	$X^2=4.155$
Hayır	109	85.2	18	81.8	$p=0.694$
Öğretimi ikinci plana mı atıyorsunuz					
Evet	18	14.1	3	13.6	$X^2=1.103$
Hayır	110	85.9	19	86.4	$p=0.957$
Öğrencinin iş yükünüzü artırdığını mı düşünüyorsunuz					
Evet	50	39.1	5	22.7	$X^2=2.294$
Hayır	78	60.9	17	77.3	$p=0.130$
Öğrencilere rol model olabilecek kadar yeterli bilginizin olmadığını mı düşünüyorsunuz					
Evet	9	7.0	2	9.1	$X^2=0.111$
Hayır	119	93.0	20	90.9	$p=0.731$
Öğrencilerle iş birliğinin göreviniz olmadığını mı düşünüyorsunuz					
Evet	17	13.3	3	13.6	$X^2=1.002$
Hayır	111	86.7	19	86.4	$p=0.964$
Öğrenci eğitimine katılmak istemiyor musunuz					
Evet	21	16.4	3	13.6	$X^2=0.111$
Hayır	117	83.6	19	86.4	$p=0.739$
Öğrenci ile nasıl iş birliği yapacağımızı mı bilmiyorsunuz					
Evet	51	39.8	11	68.2	$X^2=6.130$
Hayır	77	60.2	7	31.8	$p=0.013$
Öğrencilerden sadece öğretim elemanlarının sorumlu olduğunu mu düşünüyorsunuz					
Evet	20	15.6	1	4.5	$X^2=2.403$
Hayır	108	84.4	21	95.5	$p=0.121$
Hemşirelik mesleğini isteyerek yapmıyor musunuz					
Evet	22	17.2	3	13.6	$X^2=1.178$
Hayır	106	82.8	19	86.4	$p=0.673$
Öğrencilerin ihtiyaç duydukları malzemeyi temin edemiyor olma					

bağlı stres mi yaşıyorsunuz					
Evet	5	3.9	4	18.2	$X^2=5.000$
Hayır	123	96.1	18	81.8	$p=0.024$
Öğrencilerin siz bir şey öğretmeseniz de uygulamaları kendilerinin öğrenebileceklerini mi düşünüyorsunuz					
Evet	15	11.7	3	13.6	$X^2=0.163$
Hayır	113	88.3	19	86.4	$p=0.801$
Öğrencinin kendisinin çabalaması gerektiğini mi düşünüyorsunuz					
Evet	64	50.0	9	40.9	$X^2=0.625$
Hayır	64	50.0	13	59.1	$p=0.429$
Öğrencinin varlığının, hastaya ayırdığınız zamanı kısıtladığını mı düşünüyorsunuz					
Evet	20	15.6	3	13.6	$X^2=0.114$
Hayır	108	84.4	19	86.4	$p=0.809$
Öğrenci hemşirelerle kendinizi meslektaş olarak görmüyor musunuz					
Evet	19	14.8	3	13.6	$X^2=0.022$
Hayır	109	85.2	19	86.4	$p=0.881$
Öğrencilerle iş birliği sonucu maddi karşılık almamanız engel mi					
Evet	27	21.1	4	18.2	$X^2=1.100$
Hayır	101	78.9	18	81.8	$p=0.752$
Öğrencilerin teorik derslerini takip etmemeniz engel mi					
Evet	14	10.9	4	18.2	$X^2=0.842$
Hayır	114	89.1	18	81.8	$p=0.359$

* Likelihood Rote X^2 testi uygulanmıştır.

Tablo 4.15'te hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine katılımında hemşirelerden kaynaklanan engellere ilişkin görüşleri ve cinsiyete göre dağılımı görülmektedir. Tabloya göre; öğrencilerle nasıl iş birliği yapacağımı bilmiyorum görüşüne kadınların %39.8' inin, erkeklerin %68.2'sinin evet dediği ve gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p \leq 0.05$) belirlenmiştir. Öğrencilerle nasıl bir iş birliği yapacağımı bilmiyorum, öğrencilerin ihtiyaç duydukları malzemeyi temin edemiyor olmaya bağlı stres yaşıyorum görüşleri ile cinsiyet arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p \leq 0.05$), diğer tüm görüşler ile cinsiyet arasında ki gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p \geq 0.05$) belirlenmiştir.

Tablo 4.16. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Öğrencilerden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Görüşler	Cinsiyet				Test*
	Kadın n =128		Erkek n =22		
	Sayı	%	Sayı	%	
Öğrenci sayısının fazla olduğunu mu düşünüyorsunuz					
Evet	75	58.6	16	72.7	$X^2=1.637$
Hayır	53	41.4	6	23.3	$p=0.201$
Hasta bakım uygulamalarını yanlış yapacağı endişesi mi duyuyorsunuz					
Evet	50	39.1	9	40.9	$X^2=0.027$
Hayır	78	60.9	13	59.1	$p=0.870$
Tıbbi malzemeye zarar verebilecekleri endişesi mi duyuyorsunuz					
Evet	26	20.3	5	22.7	$X^2=0.065$
Hayır	102	79.7	17	77.3	$p=0.798$
Öğrencilerin çok fazla malzeme kullandığını mı düşünüyorsunuz					
Evet	33	25.8	4	18.2	$X^2=0.617$
Hayır	95	74.2	18	81.8	$p=0.432$
Hemşirelik bakımı ile ilgili sorunlarda yardım istemediklerini mi düşünüyorsunuz					
Evet	34	26.6	7	31.8	$X^2=0.254$
Hayır	94	73.4	15	68.2	$p=0.614$
Teorik bilgilerini klinikte kullanamadıklarını mı düşünüyorsunuz					
Evet	50	39.1	12	54.5	$X^2=1.827$
Hayır	78	60.9	10	45.5	$p=0.176$
Sadece öğretim elemanlarını rol model olarak aldığını mı düşünüyorsunuz					
Evet	46	35.9	6	27.3	$X^2=0.643$
Hayır	82	64.1	16	72.7	$p=0.423$
Hemşirelerle iş birliği yapmak istemediklerini mi düşünüyorsunuz					
Evet	47	36.7	11	50.0	$X^2=1.367$
Hayır	81	63.3	11	50.0	$p=0.242$
Öğrencilerle uyumlu çalışmadığımı mı düşünüyorsunuz					
Evet	37	28.9	8	36.4	$X^2=0.483$
Hayır	91	71.1	14	63.6	$p=0.487$
Öğrencilerin istekli					

olmadıklarını mı düşünüyorsunuz					
Evet	22	17.2	5	22.7	$X^2=0.371$
Hayır	106	82.8	17	77.3	$p=0.542$
Uygulama eksikliklerinin olduğunu mu düşünüyorsunuz					
Evet	9	7.0	0	0.0	$X^2=2.952$
Hayır	119	93.0	22	100.0	$p=0.086$

* Likelihood Rote X^2 testi uygulanmıştır.

Tablo 4.16'ta hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine katılımında öğrencilerden kaynaklanan engellere ilişkin görüşleri ve cinsiyete göre dağılımı görülmektedir. Tabloya göre; öğrenci sayısının fazla olduğunu düşünüyorum görüşüne kadınların %58.6' sının, erkeklerin %72.2'sinin evet dediği ve diğer tüm ifadelerle cinsiyet arasındaki gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p \geq 0.05$) belirlenmiştir.

Tablo 4.17. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Öğretim Elemanlarından Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Görüşler	Cinsiyet				Test*
	Kadın n =128		Erkek n =22		
	Sayı	%	Sayı	%	
İş birliği yapmadıklarını mı düşünüyorsunuz					
Evet	31	24.2	11	50.0	$X^2=5.699$
Hayır	97	75.8	11	50.0	$p=0.017$
İletişim sorunları mı yaşıyorsunuz					
Evet	15	11.7	6	27.3	$X^2=3.219$
Hayır	113	88.3	16	72.7	$p=0.073$
Klinikte yeterince bulunmadıklarını mı düşünüyorsunuz					
Evet	55	43.0	8	36.4	$X^2=0.340$
Hayır	73	57.0	15	63.6	$p=0.560$
Öğretim elemanları ve hemşireler arasında uygulama farklılıkları olduğunu mu düşünüyorsunuz					
Evet	38	29.7	7	31.8	$X^2=0.240$
Hayır	90	70.3	15	60.2	$p=0.841$
Öğretim elemanlarıyla kendinizi meslektaş olarak görmüyor musunuz					
Evet	18	14.1	6	27.3	$X^2=2.158$
Hayır	110	85.9	16	72.7	$p=0.142$
Öğretim elemanlarının					

araştırmalarına hemşireleri dahil etmediğini mi düşünüyorsunuz					
Evet	15	11.7	5	22.7	$X^2=1.732$
Hayır	113	88.3	17	77.3	$p=0.188$
Öğretim elemanının uygulamaları öğrenciyle birlikte yapmadıklarını mı düşünüyorsunuz					
Evet	2	1.6	3	13.6	$X^2=5.714$
Hayır	126	98.4	19	86.4	$p=0.017$

* Likelihood Rote X^2 testi uygulanmıştır.

Tablo 4.17’de hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine katılımında öğretim elemanlarından kaynaklanan engellere ilişkin görüşleri ve cinsiyete göre dağılımı görülmektedir. Tabloya göre; bazı öğretim elemanlarının iş birliği yapmadıklarını düşünüyorum konusunda kadınların %24.2’ sinin, erkeklerin %50.0’ sinin evet dediği ve gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p \leq 0.05$) belirlenmiştir. Öğretim elemanının uygulamaları öğrenciyle birlikte yapmadıklarını düşünüyorum, öğretim elemanlarının iş birliği yapmadıklarını düşünüyorum görüşleri ile cinsiyet arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p \leq 0.05$), diğer tüm görüşler ile gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p \geq 0.05$) belirlenmiştir.

Tablo 4.18. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Klinik/Hastaneden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Cinsiyete Göre Dağılımı

Görüşler	Cinsiyet				Test*
	Kadın n =128		Erkek n =22		
	Sayı	%	Sayı	%	
Klinikte malzeme eksikliğinin olduğunu mu düşünüyorsunuz					
Evet	24	18.8	3	13.6	$X^2=0.353$
Hayır	104	81.3	19	86.4	$p=0.553$
Öğrencilerle klinik tartışmalarının yapılacağı odanın olmadığını mı düşünüyorsunuz					
Evet	33	25.8	7	31.8	$X^2=0.339$
Hayır	95	74.2	15	68.2	$p=0.560$
Hastane fiziki ortamının yetersiz olduğunu mu düşünüyorsunuz					
Evet	44	34.4	10	45.5	$X^2=0.975$
Hayır	84	65.6	12	54.4	$p=0.323$
Yetkili yöneticiler tarafından öğrenci					

eğitimi konusunda yeterli bilgilendirme ve eğitim yapılmadığını mı düşünöyorsunuz					
Evet	32	25.0	8	36.4	$X^2=1.116$
Hayır	96	75.0	14	63.6	$p=0.278$
Öğrenci eğitimine katkı veren araç gereçlerin yeterli olmadığını mı düşünöyorsunuz					
Evet	28	21.9	6	27.3	$X^2=0.301$
Hayır	100	78.1	16	72.7	$p=0.538$

* Likelihood Rote X^2 testi uygulanmıştır.

Tablo 4.18'de hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine katılımında klinik/hastaneden kaynaklanan engellere ilişkin görüşleri ve cinsiyete göre dağılımı görölmektedir. Tabloya göre; klinikte malzeme eksikliğinin olduğunu düşünöyorum görüşüne kadınların %18.8'inin, erkeklerin 13.6' sının evet dediği ve diğer tüm görüşler ile cinsiyet arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığını ($p \geq 0.05$) belirlenmiştir.

Tablo 4.19. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Verilecek Katkının Nasıl Olması Gerektiğine Dair Görüşleri Ve Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

Görüşler	Eğitim Durumu								Test*
	Sağlık Meslek Lisesi n=22		Ön Lisans n=60		Lisans n=66		Yüksek Lisans n=2		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
İşlem sırasında öğrenciye uygulamayı gösterilmeli mi									
Evet	6	27.3	33	55.0	34	51.5	2	100.0	$X^2=8.151$
Hayır	16	72.7	27	45.0	32	48.5	0	0.0	$p=0.043$
Klinik hemşirelerin öğrencilerin teorik ve sınıf içi uygulama derslerini takip edilmeli mi									
Evet	2	9.1	6	10.0	7	10.6	0	0.0	$X^2=0.469$
Hayır	20	90.9	54	90.0	59	89.4	2	100	$p=0.926$
Dersin değerlendirilmesini hemşireler ve öğretim elemanları birlikte yapmalı mı									
Evet	4	18.2	14	23.3	19	28.8	0	0.0	$X^2=2.306$
Hayır	18	81.8	46	76.7	47	71.2	2	100	$p=0.511$
Eğitim ve hemşirelik hizmetleri Okul ve hastane ile ortaklaşa planlanmalı mı									

Evet	2	9.1	21	35.0	20	30.3	1	50.0	$X^2=6.693$
Hayır	20	90.9	39	65.0	46	69.7	1	50.0	$p=0.082$
Öğretim elemanları ve hemşireler hizmet içi eğitim programlarını birlikte planlayıp yürütmeli mi									
Evet	8	36.4	9	15.0	17	25.8	1	50.0	$X^2=5.336$
Hayır	14	63.6	51	85.0	49	74.2	1	50.0	$p=0.149$
Hemşireler, öğrenciler ve öğretim elemanları karşılıklı toplantılarla beklentilerini paylaşıp iletişimlerini güçlendirmeli mi									
Evet	6	27.3	12	20.0	15	22.7	0	0.0	$X^2=1.495$
Hayır	16	72.7	48	80.0	51	77.3	2	100.0	$p=0.683$
Öğrencilerin pratik uygulamaları artırılmalı mı									
Evet	0	0.0	3	2.8	3	17.6	0	0.0	$X^2=2.154$
Hayır	22	15.3	57	39.6	63	43.8	2	100.0	$p=0.541$

* Likelihood Rote X^2 testi uygulanmıştır.

Tablo 4.19’da hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine verilecek katkının nasıl olması gerektiğine dair görüşler ve eğitim durumlarına göre dağılımı görülmektedir. Tabloya göre; işlem sırasında öğrenciye gösterme konusunda sağlık meslek lisesi mezunlarının %27.3’ünün, ön lisans mezunlarının %55.0’inin, lisans mezunlarının %51.5’nin, yüksek lisans mezunlarının %100.0’nün evet dediği ve gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p \leq 0.05$).

Tablo 4.20. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Hemşirelerden Kaynaklanan Engele İlişkin Görüşleri Ve Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

Görüşler	Eğitim Durumu								Test*
	Sağlık Meslek Lisesi n=22		Ön Lisans n=60		Lisans n=66		Yüksek Lisans n=2		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Hemşireliği iş merkezli mi planlamalı									
Evet	3	13.6	12	20.0	7	10.6	1	50.0	$X^2=3.546$
Hayır	19	86.4	48	80.0	59	89.4	1	50.0	$p=0.315$
Öğretimi ikinci plana mı atıyorsunuz									
Evet	2	9.1	10	16.7	9	13.6	0	0.0	$X^2=1.441$
Hayır	20	90.9	57	83.3	50	86.4	2	100.0	$p=0.696$
Öğrencinin iş yükünü artırdığını mı düşünüyorsunuz									

Evet	6	27.3	29	48.3	18	27.3	2	100.0	$X^2=9.909$
Hayır	16	72.7	31	51.7	48	72.7	0	0.0	$p=0.012$
Öğrencilere rol model olabilecek kadar yeterli bilginizin olmadığını mı düşünüyorsunuz									
Evet	2	9.1	3	5.0	6	9.1	0	0.0	$X^2=1.215$
Hayır	20	90.9	57	95.0	60	90.9	2	100.0	$p=0.749$
Öğrencilerle iş birliğinin göreviniz olmadığını mı düşünüyorsunuz									
Evet	5	22.7	7	11.7	8	12.1	0	0.0	$X^2=2.240$
Hayır	17	77.3	53	88.3	58	87.9	2	100.0	$p=0.524$
Öğrenci eğitimine katılmak istemiyor musunuz									
Evet	2	9.1	18	30.0	4	6.1	0	0.0	$X^2=2.154$
Hayır	20	90.9	42	70.0	62	93.9	2	100.0	$p=0.541$
Hemşire sayısının yetersiz olduğunu mu düşünüyorsunuz									
Evet	7	31.8	26	43.3	33	50.0	0	0.0	$X^2=4.654$
Hayır	15	68.2	34	56.7	33	50.0	2	100.0	$p=0.199$
Öğrencilere ayıracak vaktinizin olmadığını mı düşünüyorsunuz									
Evet	2	9.1	23	38.3	29	43.9	1	50.0	$X^2=9.567$
Hayır	20	90.9	37	61.7	37	56.1	1	50.0	$p=0.014$
Öğrencilerden sadece öğretim elemanlarının sorumlu olduğunu mu düşünüyorsunuz									
Evet	6	27.3	8	13.3	7	10.6	0	0.0	$X^2=3.944$
Hayır	16	72.7	52	86.7	59	89.4	2	100.0	$p=0.268$
Hemşirelik mesleğini isteyerek yapmıyor musunuz									
Evet	8	36.4	5	8.3	11	16.7	1	50.0	$X^2=9.660$
Hayır	14	63.6	55	91.7	55	83.3	1	50.0	$p=0.022$
Öğrencilerin ihtiyaç duydukları malzemeyi temin edemiyor olmaya bağlı stres mi yaşıyorsunuz									
Evet	1	4.5	5	8.3	3	4.5	0	0.0	$X^2=1.126$
Hayır	21	95.5	55	91.7	63	95.5	2	100.0	$p=0.771$
Öğrencilerin siz bir şey öğretmeseniz de uygulamaları kendilerinin öğrenebileceklerini mi düşünüyorsunuz									
Evet	1	9.1	6	30.0	11	16.7	0	0.0	$X^2=3.458$
Hayır	21	95.5	54	90.0	55	83.3	2	100.0	$p=0.326$
Öğrencinin kendisinin çabalaması gerektiğini mi düşünüyorsunuz									
Evet	9	40.9	31	51.7	31	47.0	2	10.0	$X^2=3.706$
Hayır	13	59.1	29	48.3	35	53.0	2	0.0	$p=0.295$
Öğrencinin varlığının, hastaya ayırdığınız zamanı kısıtladığını mı									

düşünüyorsunuz									
Evet	1	4.5	8	13.3	14	21.2	0	0.0	$X^2=5.066$
Hayır	21	95.5	52	86.7	52	78.8	2	100.0	$p=0.167$
Öğrenci hemşirelerle kendinizi meslektaş olarak görmüyor musunuz									
Evet	2	9.1	10	16.7	10	15.2	0	0.0	$X^2=1.450$
Hayır	20	90.9	50	83.3	56	84.8	2	100.0	$p=0.694$
Öğrencilerle iş birliği sonucu maddi karşılık almamanız engel olduğumu düşünüyorsunuz									
Evet	3	13.6	14	23.3	14	21.2	0	0.0	$X^2=1.922$
Hayır	19	86.4	46	76.7	52	78.8	2	100.0	$p=0.589$
Öğrencilerin teorik derslerini takip etmemeniz engel mi									
Evet	0	0.0	9	15.0	9	13.6	0	0.0	$X^2=6.776$
Hayır	22	100.0	51	85.0	57	86.4	2	100.0	$p=0.079$

* **Likelihood Rote X^2 testi uygulanmıştır.**

Tablo 4.20’de hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine katılımında hemşirelerden kaynaklanan engellere ilişkin görüşleri ve eğitim durumlarına göre dağılımı görülmektedir. Tabloya göre; öğrencinin iş yükümü artırdığını düşünüyorum konusunda sağlık meslek lisesi mezunlarının %27.3’ünün, ön lisans mezunlarının %48.3’nün, lisans mezunlarının %27.3’nün, yüksek lisans mezunlarının %100.0’ nün evet dediği ve gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p \leq 0.05$) belirlenmiştir. Öğrencinin iş yükümü artırdığını düşünüyorum, öğrencilere ayıracak vaktimin olmadığını düşünüyorum, hemşirelik mesleğini isteyerek yapmıyorum görüşleri ile eğitim durumu arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p \leq 0.05$), diğer tüm görüşler ile eğitim durumu arasında ki gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p \geq 0.05$) belirlenmiştir.

Tablo 4.21. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Öğrencilerden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşlerin Ve Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

Görüşler	Eğitim Durumu								Test*
	Sağlık Meslek Lisesi n=22		Ön Lisans n =60		Lisans n=66		Yüksek Lisans n=2		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Öğrenci sayısının fazla olduğunu mu düşünüyorsunuz									
Evet	14	63.6	40	66.7	35	53.0	2	100.0	$X^2=4.589$
Hayır	8	36.4	20	33.3	31	47.0	0	0.0	$p=0.204$
Hasta bakım uygulamalarını yanlış yapacağı endişesi mi duyuyorsunuz									
Evet	7	31.8	20	33.3	30	45.5	2	100.0	$X^2=6.212$
Hayır	15	68.2	40	66.7	36	54.5	0	0.0	$p=0.102$
Tıbbi malzemeye zarar verebilecekleri endişesi mi duyuyorsunuz									
Evet	3	13.6	14	23.3	13	19.7	1	50.0	$X^2=1.866$
Hayır	19	86.4	46	76.7	53	80.3	1	50.0	$p=0.601$
Öğrencilerin çok fazla malzeme kullandığını mı düşünüyorsunuz									
Evet	3	13.6	19	31.7	13	19.7	2	100.0	$X^2=9.653$
Hayır	19	86.4	41	68.3	53	80.3	0	0.0	$p=0.022$
Hemşirelik bakımı ile ilgili yardım istemediklerini mi düşünüyorsunuz									
Evet	5	22.7	21	35.0	15	22.7	0	0.0	$X^2=3.941$
Hayır	17	77.3	39	65.0	51	77.3	2	100.0	$p=0.268$
Teorik bilgilerini klinikte kullanamadıklarını mı düşünüyorsunuz									
Evet	4	18.2	27	45.0	20	30.3	1	50.0	$X^2=6.426$
Hayır	18	88.8	33	55.0	46	60.7	1	50.0	$p=0.093$
Sadece öğretim elemanlarını rol model aldığını mı düşünüyorsunuz									
Evet	8	36.4	18	30.0	18	27.3	1	50.0	$X^2=0.996$
Hayır	14	63.6	42	70.0	48	72.7	1	50.0	$p=0.802$
Hemşirelerle iş birliği yapmak istemediklerini mi düşünüyorsunuz									
Evet	5	22.7	24	40.0	18	27.3	1	50.0	$X^2=3.599$
Hayır	17	77.3	36	60.0	48	72.7	1	50.0	$p=0.308$
Öğrencilerle uyumlu çalışmadığınızı mı düşünüyorsunuz									

Evet	3	13.6	15	25.0	9	13.6	0	0.0	$X^2=3.836$
Hayır	19	86.4	45	75.0	57	86.4	2	100.0	$p=0.280$
Öğrencilerin istekli olmadıklarını düşünüyorsunuz									
Evet	0	0.0	5	8.3	3	4.5	1	50.0	$X^2=6.490$
Hayır	22	100.0	55	91.7	63	95.5	1	50.0	$p=0.090$
Uygulama eksikliklerinin olduğunu düşünüyorsunuz									
Evet	5	22.7	5	8.3	1	1.5	0	0.0	$X^2=9.287$
Hayır	17	77.3	55	91.7	65	98.5	2	100.0	$p=0.016$

* Likelihood Rote X^2 testi uygulanmıştır.

Tablo 4.21’de hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine katılımında öğrencilerden kaynaklanan engellere ilişkin görüşler ve eğitim durumlarına göre dağılımı görülmektedir. Tabloya göre; öğrencilerin çok fazla malzeme kullandığını düşünüyorum konusunda sağlık meslek lisesi mezunlarının %13.6’sının, ön lisans mezunlarının %31.7’sinin, lisans mezunlarının %19.7’sinin, yüksek lisans mezunlarının %100.0’nün evet dediği ve gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p \leq 0.05$) belirlenmiştir. Öğrencilerin çok fazla malzeme kullandığını düşünüyorum, uygulama eksikliklerinin olması görüşleri ile eğitim durumu arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p \leq 0.05$) diğer tüm görüşler ile eğitim durumu arasında ki gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p \geq 0.05$) belirlenmiştir.

Tablo 4.22. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Öğretim Elemanlarından Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşler Ve Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

Görüşler	Eğitim Durumu								Test*
	Sağlık Meslek Lisesi n=22		Ön Lisans n =60		Lisans n=66		Yüksek Lisans n=2		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
İş birliği yapmadıklarını düşünüyorsunuz									
Evet	8	36.4	18	30.0	18	27.3	1	50.0	$X^2=0.996$
Hayır	14	63.6	42	70.0	48	72.7	1	50.0	$p=0.802$
İletişim sorunları mı yaşıyorsunuz									
Evet	7	31.8	18	33.3	16	45.5	1	50.0	$X^2=1.179$
Hayır	15	68.2	40	66.7	36	54.5	1	50.0	$p=0.758$
Klinikte yeterince bulunmadıklarını düşünüyorsunuz									

Evet	14	63.6	21	35.0	27	40.9	1	50.0	$X^2=5.479$
Hayır	8	36.4	39	65.0	39	59.1	1	50.0	$p=0.140$
Hemşirelerle öğretim elemanları arasında uygulama farklılıkları olduğunu mu düşünüyorsunuz									
Evet	3	13.6	22	36.7	29	28.8	1	50.0	$X^2=4.870$
Hayır	19	86.4	38	63.3	47	71.2	1	50.0	$p=0.182$
Öğretim elemanlarıyla kendinizi meslektaş olarak görmüyor musunuz									
Evet	3	13.6	15	25.0	16	24.2	0	0.0	$X^2=2.450$
Hayır	19	86.4	45	75.0	50	78.5	2	100.0	$p=0.484$
Öğretim elemanlarının araştırmalarına hemşireleri dahil etmediğini mi düşünüyorsunuz									
Evet	2	9.1	14	23.3	8	12.1	0	0.0	$X^2=4.552$
Hayır	20	90.9	46	76.7	58	87.9	2	100.0	$p=0.208$
Öğretim elemanının uygulamaları öğrenciyle birlikte yapmadıklarını mı düşünüyorsunuz									
Evet	0	0.0	4	6.7	1	1.5	0	0.0	$X^2=4.088$
Hayır	22	100.0	56	93.3	65	98.5	2	100.0	$p=0.252$

* Likelihood Rote X^2 testi uygulanmıştır.

Tablo 4.22’de hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine katılımında öğretim elemanlarından kaynaklanan engellere ilişkin görüşleri ve eğitim durumlarına göre dağılımı görülmektedir. Tabloya göre; iletişim sorunları yaşıyorum konusunda sağlık meslek lisesi mezunlarından %31.8’nin, ön lisans mezunlarının %33.3’nün, lisans mezunlarının %45.5’nin, yüksek lisans mezunlarının %50.0’sinin evet dediği ve diğer tüm görüşler ile eğitim durumu arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p \geq 0.05$) belirlenmiştir.

Tablo 4.23. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Klinik/Hastaneden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşler Ve Eğitim Durumlarına Göre Dağılımı

Görüşler	Eğitim Durumu								Test*
	Sağlık Meslek Lisesi n=22		Ön Lisans n=60		Lisans n=66		Yüksek Lisans n=2		
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Klinikte malzeme eksikliğinin olduğunu mu düşünüyorsunuz									
Evet	2	9.1	16	26.7	9	13.6	0	0.0	$X^2=5.848$
Hayır	20	90.9	44	73.3	57	86.4	2	100.0	$p=0.119$

Öğrencilerle klinik tartışmalarının yapılacağı odanın olmadığını mı düşünüyorsunuz									
Evet	5	22.7	18	30.0	16	24.2	1	50.0	$X^2=1.207$
Hayır	17	77.3	42	70.0	50	75.8	1	50.0	$p=0.751$
Hastane fiziki ortamının yetersiz olduğunu mu düşünüyorsunuz									
Evet	2	9.1	23	38.3	28	42.4	1	50.0	$X^2=0.994$
Hayır	20	90.9	37	61.7	38	56.6	1	50.0	$p=0.019$
Yöneticiler tarafından öğrenci eğitimi konusunda bilgilendirme ve eğitim yapılmadığını mı düşünüyorsunuz									
Evet	9	40.9	17	28.3	14	21.2	0	0.0	$X^2=4.467$
Hayır	20	59.9	39	71.7	46	78.8	2	100.0	$p=0.215$
Öğrenci eğitimine katkı veren araç gereçlerin yeterli olmadığını mı düşünüyorsunuz									
Evet	5	22.7	16	26.7	12	18.2	1	50.0	$X^2=2.034$
Hayır	17	77.3	44	73.3	54	81.8	1	50.0	$p=0.565$

* Likelihood Rote X^2 testi uygulanmıştır.

Tablo 4.23'te hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine katılımında klinik/hastaneden kaynaklanan engellere ilişkin görüşler ve eğitim durumlarına göre dağılımı görülmektedir. Tabloya göre; hastane fiziki ortamının yetersiz olması konusuna sağlık meslek lisesi mezunlarının %13.6'sının, ön lisans mezunlarının %38.3'nün, lisans mezunlarının %42.4'nün, yüksek lisans mezunlarının %50.0'sinin evet dediği ve gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p \leq 0.05$) diğer tüm görüşler ile eğitim durumu arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p \geq 0.05$) belirlenmiştir.

Tablo 4.24. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Verilecek Katkının Nasıl Olması Gerektiğine Dair Görüşleri Ve Hizmet İçi Eğitim Alma Durumuna Göre Dağılımı

Görüşler	Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu				
	Eğitim Almış n =23		Eğitim Almamış n =127		Test*
	Sayı	%	Sayı	%	
İşlem sırasında öğrenciye uygulamayı göstermeli mi					
Evet	6	26.1	9	7.1	$X^2=6.131$
Hayır	17	73.9	118	92.9	$p=0.013$

Klinik hemşirelerin öğrencilerin teorik ve sınıf içi uygulama derslerini takip etmeli mi					
Evet	15	65.2	60	47.2	$X^2=2.551$
Hayır	8	34.8	67	52.8	$p=0.110$
Dersin değerlendirilmesini hemşireler ve öğretim elemanları birlikte yapmalı mı					
Evet	9	39.1	28	22.0	$X^2=2.818$
Hayır	14	60.9	99	78.0	$p=0.093$
Eğitim ve hemşirelik hizmetleri okul ve hastane ile ortaklaşa planlanmalı mı					
Evet	12	52.2	32	25.2	$X^2=6.312$
Hayır	11	47.8	95	74.8	$p=0.012$
Öğretim elemanları ve hemşireler hizmet içi eğitim programlarını birlikte planlayıp yürütmeli mi					
Evet	8	34.8	27	21.3	$X^2=1.847$
Hayır	15	65.2	100	78.7	$p=0.174$
Hemşireler, öğrenciler ve öğretim elemanları karşılıklı toplantılarla beklentilerini paylaşıp iletişimlerini güçlendirmeli mi					
Evet	10	43.5	23	18.1	$X^2=6.423$
Hayır	13	56.5	104	81.9	$p=0.011$
Öğrencilerin pratik uygulamalarının artırmalı mı					
Evet	1	4.3	5	3.9	$X^2=0.008$
Hayır	22	95.7	122	96.1	$p=0.927$

* **Likelihood Rote X^2 testi uygulanmıştır.**

Tablo 4.24'de hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine verilecek katkının nasıl olması gerektiğine dair görüşlerin eğitim alma durumuna göre dağılımı görülmektedir. Tabloya göre; işlem sırasında öğrenciye uygulamayı gösterme konusuna eğitim alanların %26.1'inin, eğitim almayanların %7.1'inin evet dediği ve gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p \leq 0.05$) belirlenmiştir. İşlem sırasında öğrenciye uygulamayı gösterme, eğitim ve hemşirelik hizmetleri okul ve hastane ile ortaklaşa planlanmalıdır, hemşireler, öğrenciler ve öğretim elemanları karşılıklı toplantılarla beklentilerini paylaşıp iletişimlerini güçlendirmelilerdir görüşleri ile eğitim alma durumu arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p \leq 0.05$) diğer tüm ifadeler ile eğitim alma durumu arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p \geq 0.05$) belirlenmiştir.

Tablo 4.25. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Hemşirelerden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Eğitim Alma Durumuna Göre Dağılımı

Görüşler	Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu				
	Eğitim Almış n =23		Eğitim Almamış n =127		Test*
	Sayı	%	Sayı	%	
Hemşireliği iş merkezli mi düşünüyorsunuz					
Evet	7	30.4	16	12.6	$X^2=4.082$
Hayır	16	69.6	111	87.4	$p=0.043$
Öğretimi ikinci plana mı atıyorsunuz					
Evet	5	21.7	16	12.6	$X^2=1.219$
Hayır	18	78.3	111	87.4	$p=0.270$
Öğrencinin iş yükünüzü artırdığını mı düşünüyorsunuz					
Evet	10	43.5	45	35.4	$X^2=0.533$
Hayır	13	56.5	82	64.6	$p=0.465$
Öğrencilere rol model olabilecek kadar yeterli bilginizin olmadığını mı düşünüyorsunuz					
Evet	0	0.0	11	8.7	$X^2=3.816$
Hayır	23	100.0	116	91.3	$p=0.051$
Öğrencilerle iş birliğinin göreviniz olmadığını mı düşünüyorsunuz					
Evet	6	26.1	14	11.0	$X^2=3.260$
Hayır	17	73.9	113	89.0	$p=0.071$
Öğrenci eğitimine katılmak istemiyor musunuz					
Evet	6	26.1	18	14.2	$X^2=1.842$
Hayır	17	73.9	119	85.8	$p=0.175$
Öğrenci ile nasıl iş birliği yapacağınızı mı bilmiyorsunuz					
Evet	1	4.3	11	8.7	$X^2=0.567$
Hayır	22	95.7	116	91.3	$p=0.451$
Öğrencilerden sadece öğretim elemanlarının sorumlu olduğunu mu düşünüyorsunuz					
Evet	2	8.7	19	15.0	$X^2=0.704$
Hayır	21	91.3	108	85.0	$p=0.401$
Hemşirelik mesleğini isteyerek yapmıyor musunuz					
Evet	6	26.1	19	15.0	$X^2=1.572$
Hayır	17	73.9	108	85.0	$p=0.210$
Öğrencilerin ihtiyaç duydukları malzemeyi temin edemiyor olmaya bağlı stres mi yaşıyorsunuz					

Evet	3	13.0	6	4.7	$X^2=1.937$
Hayır	20	87.0	121	95.3	$p=0.164$
Öğrencilerin siz bir şey öğretmeseniz de uygulamaları kendilerinin öğrenebileceklerini mi düşünüyorsunuz					
Evet	2	8.7	16	12.6	$X^2=0.302$
Hayır	21	91.3	111	87.4	$p=0.582$
Öğrencinin kendisinin çabalaması gerektiğini mi düşünüyorsunuz					
Evet	15	65.2	58	45.7	$X^2=3.012$
Hayır	8	34.8	69	54.3	$p=0.083$
Öğrencinin varlığının, hastaya ayırdığınız zamanı kısıtladığını mı düşünüyorsunuz					
Evet	3	13.0	20	15.7	$X^2=0.114$
Hayır	20	87.0	107	84.3	$p=0.736$
Öğrenci hemşirelerle kendinizi meslektaş olarak görmüyor musunuz					
Evet	2	13.7	20	15.7	$X^2=0.866$
Hayır	21	87.3	107	84.3	$p=0.352$
Öğrencilerle iş birliği sonucu maddi karşılık almamanız engel mi					
Evet	3	13.0	28	22.0	$X^2=1.054$
Hayır	20	87.3	99	78.0	$p=0.305$
Öğrencilerin teorik derslerini takip etmemeniz engel mi					
Evet	2	8.7	16	12.6	$X^2=6.143$
Hayır	21	91.3	111	87.4	$p=0.189$

* Likelihood Rote X^2 testi uygulanmıştır.

Tablo 4.25'te hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine katılımında hemşirelerden kaynaklanan engellere ilişkin görüşleri ve eğitim alma durumuna göre dağılımı görülmektedir. Tabloya göre; hemşireliği iş merkezli düşünüyorum konusuna eğitim alanların %30.4'ünün, eğitim almayanların %12.6'sının evet dediği ve gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p \leq 0.05$) belirlenmiştir. Hemşireliği iş merkezli düşünüyorum, öğrencilere rol model olabilecek kadar yeterli bilgimin olmadığını düşünüyorum, iş yoğunluğumun fazla olduğunu düşünüyorum görüşleri ile eğitim alma durumu arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p \leq 0.05$) diğer tüm ifadeler ile eğitim alma durumu arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p \geq 0.05$) belirlenmiştir.

Tablo 4.26. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Öğrencilerden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Eğitim Alma Durumuna Göre Dağılımı

Görüşler	Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu				Test*
	Eğitim Almış n =23		Eğitim Almamış n =127		
	Sayı	%	Sayı	%	
Öğrenci sayısının fazla olduğunu mu düşünüyorsunuz					
Evet	13	56.5	78	61.4	$X^2=0.194$
Hayır	10	43.5	49	38.6	$p=0.660$
Hasta bakım uygulamalarını yanlış yapacağı endişesi mi duyuyorsunuz					
Evet	10	43.5	49	38.6	$X^2=0.194$
Hayır	13	56.5	78	61.4	$p=0.660$
Tıbbi malzemeye zarar verebilecekleri endişesi mi duyuyorsunuz					
Evet	4	17.4	27	21.3	$X^2=0.184$
Hayır	19	82.6	100	78.7	$p=0.668$
Öğrencilerin çok fazla malzeme kullandığını mı düşünüyorsunuz					
Evet	4	17.4	33	26.0	$X^2=0.825$
Hayır	19	82.6	94	74.0	$p=0.364$
Hemşirelik bakımı ile ilgili sorunlarda yardım istemediklerini mi düşünüyorsunuz					
Evet	9	39.1	32	25.2	$X^2=1.795$
Hayır	14	60.9	95	74.8	$p=0.180$
Teorik bilgilerini klinikte kullanamadıklarını mı düşünüyorsunuz					
Evet	10	43.5	42	33.1	$X^2=0.907$
Hayır	13	56.5	85	66.9	$p=0.341$
Sadece öğretim elemanlarını rol model olarak aldığını mı düşünüyorsunuz					
Evet	9	39.1	36	28.3	$X^2=1.036$
Hayır	14	60.9	92	71.7	$p=0.309$
Hemşirelerle iş birliği yapmak istemediklerini mi düşünüyorsunuz					
Evet	5	21.7	43	33.9	$X^2=1.393$
Hayır	18	78.3	64	69.1	$p=0.238$
Öğrencilerle uyumlu çalışmadığınızı mı düşünüyorsunuz					

Evet	1	4.3	26	20.5	$X^2=0.443$
Hayır	22	95.7	101	79.5	$p=0.035$
Öğrencilerin istekli olmadıklarını mı düşünüyorsunuz					
Evet	2	8.7	7	5.5	$X^2=0.317$
Hayır	21	91.3	120	94.5	$p=0.573$
Uygulama eksikliklerinin olduğunu mu düşünüyorsunuz					
Evet	2	8.7	9	7.1	$X^2=0.071$

* Likelihood Rote X^2 testi uygulanmıştır.

Tablo 4.26'da hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine katılımında öğrencilerden kaynaklanan engellere ilişkin görüşleri ve eğitim alma durumuna göre dağılımı görülmektedir. Tabloya göre; öğrencilerle uyumlu çalışmadığımı düşünüyorum konusuna eğitim alanların %4.3'ünün, eğitim almayanların %20.5'inin evet dediği ve gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p \leq 0.05$).

Tablo 4.27. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Öğretim Elemanlarından Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Eğitim Alma Durumuna Göre Dağılımı

Görüşler	Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu				Test*
	Eğitim Almış n =23		Eğitim Almamış n =127		
	Sayı	%	Sayı	%	
İş birliği yapmadıklarını mı düşünüyorsunuz					
Evet	5	21.7	40	31.5	$X^2=0.929$
Hayır	18	78.3	87	68.5	$p=0.335$
İletişim sorunları mı yaşıyorsunuz					
Evet	4	17.4	38	29.9	$X^2=1.643$
Hayır	19	82.6	89	70.1	$p=0.200$
Klinikte yeterince bulunmadıklarını mı düşünüyorsunuz					
Evet	8	34.8	55	43.3	$X^2=0.590$
Hayır	15	65.2	72	56.7	$p=0.442$
Öğretim elemanları ve hemşireler arasında uygulama farklılıkları olduğunu mu düşünüyorsunuz					
Evet	8	34.8	37	29.1	$X^2=0.289$
Hayır	15	65.2	90	70.9	$p=0.591$
Öğretim elemanlarıyla kendinizi meslektaş olarak görmüyor musunuz					

Evet	4	17.4	17	13.4	$X^2=0.247$
Hayır	19	82.6	110	86.6	$p=0.619$
Öğretim elemanlarının araştırmalarına hemşireleri dahil etmediğini mi düşünüyorsunuz					
Evet	5	21.7	15	11.8	$X^2=1.479$
Hayır	18	78.3	112	88.2	$p=0.224$
Öğretim elemanının uygulamaları öğrenciyle birlikte yapmadıklarını mı düşünüyorsunuz					
Evet	2	8.7	3	2.4	$X^2=1.851$
Hayır	21	91.3	124	97.6	$p=0.174$

* Likelihood Rote X^2 testi uygulanmıştır.

Tablo 4.27’de hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine katılımında öğretim elemanlarında kaynaklanan engellere ilişkin görüşleri ve eğitim alma durumuna göre dağılımı görülmektedir. Tabloya göre; öğretim elemanlarına kendimi uzak hissediyorum konusuna eğitim alanların %30.4’ünün, eğitim almayanların %12.6’sının evet dediği ve gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p \leq 0.05$) belirlenmiştir. Diğer tüm görüşler ile eğitim alma durumu arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı ($p \geq 0.05$) belirlenmiştir.

Tablo 4.28. Hemşirelerin S.Y.O. Öğrencilerinin Eğitimine Katılımında Klinik/Hastaneden Kaynaklanan Engellere İlişkin Görüşleri Ve Eğitim Alma Durumuna Göre Dağılımı

Görüşler	Hizmet İçi Eğitim Alma Durumu				Test*
	Eğitim Almış n =23		Eğitim Almamış n =127		
	Sayı	%	Sayı	%	
Klinikte malzeme eksikliğinin olduğunu mu düşünüyorsunuz					
Evet	6	26.1	21	16.5	$X^2=1.111$
Hayır	17	73.9	106	83.5	$p=0.292$
Öğrencilerle klinik tartışmalarının yapılacağı odanın olmadığını mı düşünüyorsunuz					
Evet	6	26.1	34	26.8	$X^2=0.005$
Hayır	17	73.9	93	73.2	$p=0.945$
Hastane fiziki ortamının yetersiz olduğunu mu düşünüyorsunuz					
Evet	12	52.2	42	33.1	$X^2=2.976$
Hayır	11	47.8	85	66.9	$p=0.085$
Yöneticiler tarafından öğrenci					

eğitimi konusunda bilgilendirme ve eğitim yapılmadığını mı düşünöyorsunuz					
Evet	2	8.7	38	29.9	$X^2=5.395$
Hayır	21	91.3	89	70.1	$p=0.020$

* Likelihood Rote X^2 testi uygulanmıştır.

Tablo 4.28'de hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine katılımında klinik/hastaneden kaynaklanan engellere ilişkin görüşleri ve eğitim alma durumuna göre dağılımı görölmektedir. Tabloya göre; yöneticiler tarafından öğrenci eğitim konusunda bilgilendirme ve eğitim yapılmaması konusuna eğitim alanların %8.7'sinin eğitim almayanların %29.9'unun evet dediği ve gruplar arası farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p \leq 0.05$) belirlenmiştir.

Hemşireler kendilerinden, öğrencilerden, öğretim elemanlarından ve klinik/hastaneden kaynaklı pek çok engel tanımlamışlardır. Bu konuya ilişkin onlara açık uçlu olarak önerileri olup olmadığı sorulmuştur ve öğrenci, öğretim elemanı, hemşire arasında etkili iletişim olmalı, yöneticiler öğrenci eğitim konusunda bilgilendirme ve eğitim yapmalı şeklinde yanıtlamışlardır.

5. BÖLÜM

TARTIŞMA

Çalışmaya göre, öğrencilerin klinik öğretiminde öncelikle sorumlu olduğunu düşündüğü kişi olarak hemşirelerin %54.7'sinin dersin öğretim elemanı, %34.0'ünün klinik sorumlu hemşiresi, %40.7'sinin klinik hemşireleri, %10.0'unun dersin öğretim elemanı, klinik sorumlu hemşiresi ve klinik hemşireleri birlikte olarak düşündükleri belirlenmiştir (Tablo 4.3). Akyüz ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada hemşireler klinik öğretim sırasında öğrencilerden birinci derecede dersin öğretim görevlilerini (%66.1), ikinci derecede klinik sorumlu hemşiresini (%55.2) ve üçüncü derecede klinik hemşiresini (%40.6) sorumlu kişi olarak gördükleri belirtilmiştir [7]. Çalışma sonucu ile Akyüz ve arkadaşlarının yaptığı çalışma paralellik göstermektedir. Hemşirelerin öğrenci klinik eğitiminin yasal sorumluluğu hakkında yetersiz bilgiye sahip olduklarını söyleyebiliriz.

Çalışmaya göre, hemşirelerin %71.3'ünün öğrenci hemşirelerin eğitiminde yasal sorumluluğu olduğunu bildiği belirlenmiştir (Tablo 4.2). Hemşirelerin çoğunluğunun eğitimde sorumlu olduğunu bildiğini ifade etmesine rağmen öğrenci eğitiminde öğretim elemanı, klinik hemşiresi, klinik sorumlu hemşiresinin birlikte yasal sorumluluğu paylaştıklarını bilmediklerini düşündürmektedir.

Öğrenciler için elverişli öğrenme çevresinin yaratılmasında, başta eğiticiler olmak üzere, klinik hemşirelerine, sağlık ekibinin diğer üyelerine, okul-hastane yöneticilerine ve öğrencilere önemli sorumluluklar düşmektedir. Öğrenci hemşirelerin eğitiminde öğretim elemanlarının klinik hemşireleriyle iş birliği önemli olup, hemşireler öğrenci hemşirelere örnek olmaktadır [4]. Çalışmamızda hemşirelerin %50'si öğrenci eğitimine verecek katkı olarak işlem sırasında öğrenciye uygulamayı gösterme olarak ifade etmişlerdir (Tablo 4.4). Konak ve arkadaşlarının çalışmasında öğrenci eğitimine katkıyı, hemşirelerin %54.9'u uygulamalarda hocalarıyla birlikte çıkararak, %26.8'i teorik ve uygulamalarına katkıda bulunarak, %12,7'si teorik derslerine katkı vererek yapabileceklerini ifade etmişlerdir [29].

Çalışmamız sonucunda hemşirelerin %46.7'si öğrenci klinikte öğrenmesi gereken konu ve becerileri klinik hemşiresinden öğrenmek için kendisinin çabalaması gerekiyor görüşünü hemşirelerden kaynaklanan engel olarak belirtmişlerdir (Tablo 4.5). Akyüz ve arkadaşları tarafından hemşirelerle yapılan bir çalışmada hemşirelerin %12.7'sinin öğrencilerin hemşireler bir şey öğretmese de hemşireyi izleyerek uygulamaları öğrenebileceklerini düşündüklerini, hemşirelerin %89.1'i öğrencilerin klinik uygulamalarda öğrenme sorumluluğunu almalarının ve bu konuda çaba göstermelerinin gerekli olduğunu düşündüğü ifade ettikleri belirlenmiştir [7]. Çalışmamızın sonucu ile Akyüz ve arkadaşlarının yaptığı çalışma paralellik göstermektedir. Bu çalışmaya göre hemşirelerin öncelikle öğrencilerden beklentilerinin olduğunu söyleyebiliriz.

Klinik eğitim, öğrenciye teorik olarak öğrendiklerini uygulamaya entegre etme olanağı veren ve öğrencilikten profesyonel hemşireliğe geçiş sağlayan bir süreçtir. Klinik uygulamalar öğrencilerin hasta ile iletişim kurarak hemşireliğe özel profesyonel bilgi ve becerileri kullanma ve geliştirme, doğru karar verme, problem çözme, kendini anlama yeteneklerinin gelişmesine olanak sağlar [2]. Çalışmamızda hemşirelerin %60.7'si öğrenci sayısı fazla görüşünü öğrencilerden kaynaklanan engel olarak belirtmişlerdir (Tablo 4.6). Çalışma sonucuna göre öğrenci sayısının fazla olmasının klinik hemşireleri ve öğrenci hemşireler arasında iletişim sorunlarına yol açabileceğini, öğrencilere hedeflenen becerilerin kazanılmasında hemşirelerin sorumluluklarını yerine getirmede güçlük yaşayabileceklerini düşündürmektedir.

Çalışmamızda hemşirelerin %42.2'si bazı öğretim elemanları klinikte yeterince bulunmuyor görüşünü öğretim elemanlarından kaynaklanan engel olarak belirtmişlerdir (Tablo 4.7). Öğretim elemanlarının klinikte yeterince bulunmaması, rol model olma, öğrencilerin değerlendirilmesi, öğrenciye güven verme açısından öğrenci öğretmen etkileşiminde olumsuzluklara neden olabileceğini düşündürmektedir.

Çalışmada hemşirelerin %36.0'sı hastane fiziki ortamı yetersiz görüşünü klinik/hastaneden kaynaklanan engel olarak belirtmişlerdir (Tablo 4.8). Konak ve arkadaşlarının çalışmasında hemşireler, öğrencilerin uygulama yaptığı hastaneyi fizik yapı, hasta kapasitesi ve vaka çeşitliliği bakımından kısmen uygun ve orta düzeyde uygun olarak görmektedirler [29]. Çalışmamızın sonucu ile Konak ve arkadaşlarının çalışma sonucu paralellik göstermektedir. Çalışmamız sonucuna göre klinik/hastaneden

kaynaklanan engellerin olması ve çözülememesi okul-hastane iş birliği sürecini ve öğrenci hemşire, öğretim elemanları ve hemşireler arasındaki uygulamalı eğitim sürecini olumsuz etkileyeceğini düşündürmektedir.

Çalışma sonucunda, öğrencilerin ihtiyaç duydukları malzemeyi temin edemiyor olmaya bağlı stres yaşıyorum, hemşireliği iş merkezli düşünüyorum, öğrenciye ayıracak vaktimin olmadığını düşünüyorum, öğrencinin varlığı, hastaya ayırdığım zamanı kısıtlıyor görüşleri ile yaş durumu arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p \leq 0.05$) (Tablo 4.10) belirlenmiştir. Çalışmamızda hemşirelerin yaşı arttıkça öğrenciye ayıracak vaktimin olmadığını düşünüyorum görüşüne evet yanıtının arttığı belirlenmiştir. Akyüz ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada, hemşirelerin yaşları arttıkça öğrencilere ayıracak zaman bulamadığını düşünmenin anlamlı şekilde arttığı belirlenmiş olup bu bulgu bizim çalışmamızla benzerlik göstermektedir.

Çalışmamızda öğrencilerle nasıl bir iş birliği yapacağımı bilmiyorum, öğrencilerin ihtiyaç duydukları malzemeyi temin edemiyor olmaya bağlı stres yaşıyorum görüşleri ile cinsiyet arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu ($p \leq 0.05$) (Tablo 4.15) belirlenmiştir. Erkek hemşirelerin öğrencilerle nasıl iş birliği yapacağını bilmemesi, uygulamalı eğitim sürecini olumsuz etkileyebileceğini düşündürmektedir.

Çalışmamızda öğrencilerinin eğitimine verilecek katkının işlem sırasında öğrenciye uygulamayı gösterme ile eğitim durumu arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p \leq 0.05$) (Tablo 4.19). Çalışma sonucuna göre işlem sırasında öğrenciye uygulamayı gösterme görüşü, verilen tüm yanıtlar içinde ön lisans, lisans ve yüksek lisans mezunları arasında en yüksek evet oranına sahiptir. Bu sonuca göre sağlık meslek lisesi mezunlarının, diğerlerine göre daha az oranda evet demeleri öğrenci eğitimine verdikleri katkının yetersiz olduğunu düşündürmektedir.

Çalışmamızda hemşirelerden kaynaklanan engellere ilişkin görüşlerden öğrencinin iş yükümü artırdığını düşünüyorum, öğrencilere ayıracak vaktimin olmadığını düşünüyorum, hemşirelik mesleğini isteyerek yapmıyorum görüşleri ile eğitim durumu arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p \leq 0.05$) (Tablo 4.20). Akyüz ve arkadaşlarının yaptığı bir çalışmada hemşirelerin öğrenim derecesi arttıkça, klinikte öğrencilerle çalışmanın iş doyumunu artırdığı görüşünün arttığı,

işlerin yoğunluğundan öğrenciye zaman ayıramadığını düşünmenin azaldığı belirlenmiştir [7]. Çalışmamız sonucunda eğitim durumu arttıkça öğrencilere ayıracak vaktimin olmadığını düşünüyorum ifadesine verilen evet yanıtının artması ile Akyüz ve arkadaşlarının çalışması çelişmektedir. Çalışmamızın bu sonucu eğitim düzeyi arttıkça hasta bakım uygulamalarına ayrılan vaktin artmasından kaynaklanıyor olabileceğini düşündürmektedir.

Çalışmamızda öğrencilerden kaynaklanan engellere ilişkin görüşlerden öğrencilerin çok fazla malzeme kullandığını düşünüyorum, uygulama eksikliklerinin olması ifadeleri ile eğitim durumu arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p \leq 0.05$) (Tablo 4.21). Çalışma sonucuna göre eğitim düzeyi azaldıkça uygulama eksikliklerinin olması ifadesine evet yanıtları artmaktadır. Bu durum sağlık meslek lisesinde uygulama eğitimlerinde el becerisine ve iş merkezli çalışmaya daha fazla önem verilmesi nedeniyle ortaya çıktığını düşündürmektedir.

Hastaneden/klinikten kaynaklanan engellere ilişkin görüşlerden hastane fiziki ortamının yetersiz olması ifadesi ile eğitim durumu arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p \leq 0.05$) (Tablo 4.23). Çalışmaya göre, eğitim durumu arttıkça fiziki ortamın yetersizliği düşüncesinin arttığı görülmektedir. Bu sonuca göre eğitimin düzeyinin artmasıyla hemşirelerin fiziki ortam koşullarının yeterlilik düzeylerini daha iyi eleştirebildikleri söylenebilir.

Çalışmamıza göre hemşirelerin S.Y.O. öğrencilerinin eğitimine verilecek katkının nasıl olması gerektiğine dair görüşlerden işlem sırasında öğrenciye uygulamayı gösterme, eğitim ve hemşirelik hizmetleri okul ve hastane ile ortaklaşa planlanmalıdır, hemşireler, öğrenciler ve öğretim elemanları karşılıklı toplantılarla beklentilerini paylaşıp iletişimlerini güçlendirmelilerdir görüşleri ile eğitim alma durumu arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p \leq 0.05$) (Tablo 4.24). Eğitim alanların öğrenci eğitimine katkıyı olumlu yönde etkilemesi bakımından olumlu bir sonuçtur.

Çalışmamızda hemşirelerden kaynaklanan engellere ilişkin görüşlerden, hemşireliği iş merkezli düşünüyorum, öğrencilere rol model olabilecek kadar yeterli bilgimin olmadığını düşünüyorum, iş yoğunluğumun fazla olduğunu düşünüyorum görüşleri ile eğitim alma durumu arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir

($p \leq 0.05$) (Tablo4. 25). Akyüz ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada, araştırma kapsamına giren hemşirelerin %77.6'sı klinik öğretimde kendilerini öğrenciler için iyi bir rol model olarak gördüklerini belirtmişlerdir. Bu hemşirelerin %46.9'u işlerinde yeterli bilgi ve beceri düzeyine sahip olmalarını, rol modelliği için önemli bir neden olarak göstermişlerdir [7]. Çalışma sonucuna göre, eğitim alanların eğitim sonucunda kendilerini rol model olma konusunda değerlendirmiş olabileceklerini düşündürmektedir.

Çalışmamızda öğrencilerden kaynaklanan engellere ilişkin görüşlerden öğrencilerle uyumlu çalışmadığımı düşünüyorum görüşü ile eğitim alma durumu arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p \leq 0.05$) (Tablo 4.26). Çalışma sonucuna göre, eğitim alanların öğrenci uygulama eğitim sürecini ve bu süreçte ki hemşirelerin yerini bildiklerinden dolayı öğrencilerle uyumlu çalıştıklarını düşünmüş olabilirler.

Çalışmamızda öğretim elemanlarından kaynaklanan engellere ilişkin görüşlerden, öğretim elemanlarına kendimi uzak hissediyorum ifadesi ile eğitim alma durumu arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p \leq 0.05$) (Tablo 4.27). Çalışma sonucuna göre, eğitim alanların "öğretim elemanlarına kendimi uzak hissediyorum" ifadesine evet demelerinin nedeni öğretim elemanları ile ortak çalışma yapamıyor olduklarından olabilir.

Çalışmamızda klinik/hastaneden kaynaklanan engellere ilişkin görüşlerden yetkili yöneticiler tarafından öğrenci eğitimi konusunda yeterli bilgilendirme ve eğitim yapılmaması görüşü ile eğitim alma durumu arasında ki farkın istatistiksel olarak anlamlı olduğu belirlenmiştir ($p \leq 0.05$) (Tablo 4.28). Çalışma sonucuna göre, eğitim alanların "öğrenci eğitimi konusunda yeterli bilgilendirme ve eğitim yapılmaması" ifadesine yüksek oranda hayır demelerinin nedeni bilgilendirmeye ve eğitime ihtiyaç duymadıklarını düşündürmektedir.

6. BÖLÜM

SONUÇ

Hemşirelerin %54.7'sinin klinik öğrenimde öncelikle dersin öğretim elemanının sorumlu olduğunu düşündüğü, %84.7'sinin öğrenci eğitimiyle ilgili eğitim almadığı, %71.3'ünün öğrenci hemşirelerin eğitiminde yasal sorumluluğu olduğunu bildikleri,

Hemşirelerin %50.0'sinin öğrenci eğitimine verilecek ilk katkının işlem sırasında öğrenciye uygulamayı gösterme olması gerektiğini ifade ettikleri,

Hemşirelerin S.Y.O. öğrenci hemşirelerinin eğitimine katılımında kendilerine özel engellerin daha az, öğrencilerden kaynaklanan engellerin ise daha fazla olduğunu belirttikleri saptanmıştır.

Çalışmadan elde edilen sonuçlara dayalı olarak aşağıdaki önerilerde bulunulmuştur.

- Hemşirelere klinik eğitimde öğrenci eğitiminin nasıl olması gerektiği konusunda hizmet içi eğitim programları düzenlenmesi,
- Hemşirelerin klinik içi görevlerinin, klinik eğitime gerektiği gibi destek verebilecek şekilde düzenlenmesi, klinik hemşirelerine öğrenci eğitimine yönelik planlı, yapılandırılmış ve kapsamlı eğitim verilmesi,
- Öğrenci-hemşire oranı, kliniğin hasta kapasitesi, yatan hastaların özellikleri ve bakım gereksinimleri, öğrencinin sınıfları göz önüne alınarak kliniğe çıkan öğrenci sayıları belirlenmesi,
- Öğretim elemanlarının klinikte, klinik hemşirelerinin de okulda belli dönemlerde görev alması, eğitim ve hemşirelik hizmetlerinin ortaklaşa planlaması, hemşireler ve öğretim elemanlarının birlikte çalışma planlayıp yürütmeleri,
- Yetkili yöneticilerle öğrenci eğitimi konusunda bilgilendirme ve eğitim yapılması konusunda iş birliği sağlanması,
- Hemşirelik okullarının olduğu illerde hastaneler yapılırken okulla iş birliği yapılarak hastane fiziki ortamının yapılandırılması,
- Hemşirelere iş birliğinin öğrenci, okul, hemşire, hastane ve öğretim elemanları için faydaları ve neden iş birliği yapılması gerektiği hakkında eğitim verilmesi,
- Öğrenciler, öğretim elemanları ve klinik hemşirelerinin karşılıklı toplantı yaparak birbirlerinden beklentilerini ifade etmeleri,

- Öğrencilerin değerlendirmesini öğretim elemanları ve hemşirelerin birlikte yapması,
- Hemşirelerin, öğrenci eğitiminde ki yeri, önemi ve yasal sorumluluğu hakkında hemşirelere eğitim verilmesi,
- Hasta sayısına, yatak sayısına, yatak doluluk oranına göre hemşire istihdam edilmesi,
- Öğrencilerin, klinik hemşireler tarafından uygulama sırasında desteklenmesi ve rehberlik edilmesi,
- Okulların ilde bulunan uygulama alanlarının olanaklarına göre öğrenci kontenjanlarının belirlenmesi,
- Hastane fiziki ortamının, öğrenci uygulama eğitimi için düzenlenmesi önerilebilir.

7. KAYNAKLAR

1. Atasoy I. ve Sütütemiz N., "Bir Grup Hemşirelik Son Sınıf Öğrencisinin Hemşirelik Eğitimi ile İlgili Görüşleri", *İstanbul Üniversitesi Yayınları*, 2014.
2. Eskimez Z. ve ark. "Hemşirelerin Adana Sağlık Yüksekokulu Öğrencileri Ve Öğretim Elemanlarının Klinik Uygulamalarına İlişkin Görüşleri".*I. Uluslararası Katılımlı Ulusal TSK Hemşirelik Kongresi*, Ankara, 2003.
3. Kocaman, G. (2004)., "Türkiye'de hemşirelik eğitim sorunları" Hemşirelikte Araştırma Dergisi, Özel Baskı, 119-150.
4. Kostak M. ve ark. "Hemşirelik Öğrencilerin Klinik Hemşirelerin Eğitimlerine Verdiği Katkıya İlişkin Görüşleri", *Cumhuriyet Hemşirelik Dergisi*. 2012-46.
5. Ulusoy, M., Görgülü R., *Hemşirelik Esasları Temel Kuram, Kavram, İlke ve Yöntemler.*, 1995, Çağın Ofset, Ankara.
6. Eskimez Z. ve ark., "Lise Son Sınıfta Okuyan Kız Öğrencilerin Hemşirelik Mesleğine İlişkin Görüşleri", *Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi*, 2008, 58-67
7. Akyüz A. ve ark., "Klinik Öğretimde Hemşirelerin, Kendi Sorumluluklarına ve Hemşirelik Öğrencilerinin Çalışma Sistemine İlişkin Görüşleri", *GATA Hemşirelik Yüksek Okulu, 06010, Etlik*, Ankara.
8. Keser İ., Çalışkan M., Gördebil E. ve ark., "Ebelik ve hemşirelik bölümü öğrencilerinin okul-hastane iş birliğine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi", *Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Dergisi*, 11(4):1-9.
9. Erken S., "Klinisyen Hemşirelerle Akademisyen Hemşireler Arasında Ki İletişim Örüntüsünün İncelenmesi", *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi*, 2008.
10. Velioglu P., "Hemşireliğin Düşünsel Temelleri", *Alaş Ofset*, 1999.
11. Birol L., "Hemşirelik süreci: Hemşirelik bakımında sistematik yaklaşım",*9. Baskı, İzmir: Etki Matbaacılık Yayıncılık*, 2009.

12. Taylan S., ‘Özerklik İlkesi Çerçevesinde Hemşirenin Bağımsız Rollerini’, *Çukurova Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi*. 2009
13. Ay F., Ertem Ü, Özcan N, Ören B, Işık R, Sarvan S., ‘‘Temel hemşirelik: Kavramlar, ilkeler, uygulamalar’’ 2. Baskı, *İstanbul: İstanbul Medikal Yayıncılık*, 2008.
14. Yılmaz M. ve ark., ‘‘Hemşirelerin iletişim becerileri: Samsun ili örneği’’, *Dicle Tıp Dergisi*, 2011.
15. Erenel Ş. Ve ark., ‘Hemşirelik Dördüncü Sınıf Öğrencilerinin Ve Hemşirelerin İntörnlük Uygulamasına İlişkin Görüşleri’’, *Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi*, 2008, 16-25.
16. Leena R., ‘‘Nursing students in clinical practice’’, *Elsevier Health*, 2007-7.
17. Atay S. ve ark., ‘‘Hastanede çalışan hemşirelerin hizmet içi eğitime yönelik görüşleri’’, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 2009-6.
18. Pekçetin G., ‘‘Yapıcı Okul-Hastane İş Birliği Sempozyum Kitabı’’, Aydın, 23.24 Ekim 2003.
19. Ülker S., ‘‘Hemşirelikte Etkinliğe Doğru Eylem’’, *Aydoğdu Ofset*, Ankara, 1995.
20. Birol L. ‘‘Hemşirelik süreci’’, 5. Baskı, İzmir: Etki Matbaacılık, 2002.
21. Hatipoğlu İ, Avcı Y, Öztürk A., ‘‘Hemşirelik esasları’’, 2. Baskı, Ankara: Damla Matbaacılık, 1996.
22. Aydın M. ve ark., ‘‘Bitlis Eren Üniversitesi Sağlık Yüksekokulu Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinin Hastane Uygulamalarından Beklentileri ve Karşılaştıkları Sorunlar’’, *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2010-4.
23. Velioğlu P, Babadağ K., ‘‘Hemşirelik Tarihi ve Deontolojisi’’, *Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi, T.C. Anadolu Üniversitesi Yayınları, No: 562*, 103-107.
24. Erdemir F., ‘‘Hemşirenin Rol Ve İşlemleri Ve Hemşirelik Eğitiminin Felsefesi’’, *C.Ü. Hemşirelik Yükseokulu Dergisi*, 1998:2(1).

25. Eskimez Z. ve ark., ‘‘Hemşirelerin Adana Sağlık Yüksekokulu ğrencileri ve ğretim elemanlarının klinik uygulamalarına ilişkin görüşleri’’, *Anadolu Hemşirelik Bilimleri Dergisi / Journal Of Anatolia Nursing And Health Sciences*, 8 (3).
26. Bayar K., adır G., Bayar B., ‘‘Hemşirelik ğrencilerinin klinik uygulamaya yönelik düşünce ve kaygı düzeylerinin belirlenmesi’’, *TAF PrevMedBull*, 8(1):37-42.
27. Coşar F., ‘‘Ebelik ve hemşirelik son sınıf ğrencilerinin okul-hastane iş birliği ile ilgili görüşlerinin değerlendirilmesi’’, *S.D.. Tıp Fakültesi Dergisi*, 2006:13(3).
28. Potter PA., Perry AG., ‘‘Fundamentals of nursing’’, 6th Ed., St Louis: Elsevier Mosby Company, 2005.
29. Konak ř. ve ark., ‘‘Burdur Devlet Hastanesi’nde çalışan hemşirelerin, ğrenci hemşirelerinin klinik uygulamalarına ve ğretim elemanlarıyla iş birliği yapmaya ilişkin görüşleri’’, *S.D.. Tıp Fakültesi Dergisi*. 2008:15(1)/1-5.
30. Taylan S. ve ark., ‘‘Hemşirelik Roller ve zerklik’’, *Hemşirelikte Araştırma Geliştirme Dergisi*, 2012 -2.
31. zbayı T. ve ark., ‘‘Cerrahi Hastalıkları Hemşireliği İntörn ğrencilerinin Klinik Uygulamaya İlişkin Değerlendirmeleri ve Akademik Başarı Durumları’’, *Ege Üniv. Hemşirelik Y.O. Dergisi*, 2011- 1.
32. Demirkıran F , Memiş S., ‘‘Yapıcı Okul-Hastane İş Birliği Sempozyum Kitabı’’, Aydın, 23.24 Ekim 2003.

EKLER

EK 1 :

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Türkiye Kamu Hastaneleri Kurumu
Nevşehir İli Kamu Hastaneleri Birliği Genel Sekreterliği

NEVŞEHİR İLİ KAMU HASTANE BİRLİĞİ GENEL
SEKRETERLİĞİ - NEVŞEHİR İLİ KHBGS İDARI
HİZMETLER BAŞKANLIĞI
30/11/2016 08:14 - 69586531 - 806.02.02 - E.5637
00094422518

Sayı : 69586531-806.02.02
Konu : Araştırma İzni

NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ

İlgi : 23/11/2016 tarihli ve 69586531-E.5637 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile talep edilen "Araştırma İzni" Genel Sekreterliğimiz Araştırma Komisyonunca incelenerek uygun görülmüştür. Araştırma, Bilimsel Araştırma Projeleri Protokolü'nün imzalanarak tarafımıza gönderilmesini takiben uygulanabileceği için ekte gönderilen protokolün imzalanarak aslının tarafımıza gönderilmesi hususunda; Gereğini arz ederim.

Mehmet GİZLİĞİDER
Genel Sekreter a.
İdari Hizmetler Başkanı

NEVŞEHİR İLİ KAMU HASTANE BİRLİĞİ
GENEL SEKRETERLİĞİ
30/11/2016
69586531-806.02.02-E.5637
Mehmet Gizliğider

Şifa Caddesi Sıhhat Sokak ADASM Yanı
Faks No:384 215 01 50

Bilgi için: İsmail BAHADIR
Unvan: Veri Hazırlama ve Kontrol İşt.

EK 2:

NEVŞEHİR HACI BEKTAŞ VELİ ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Etik Kurulu

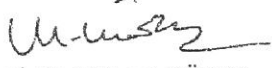
Sayı :84902927
Konu :Yrd.Doç.Dr.Ş.Dilek GÜVEN

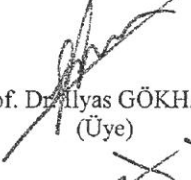
.../.../2016

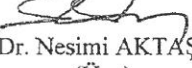
Karar Tarihi:24.10.2016
Karar No: 2016.10.08

Proje yürütücülüğünü Üniversitemiz Semra ve Vefa Küçük Sağlık Yüksekokulu Öğretim Üyesi Yrd.Doç.Dr.Ş.Dilek GÜVEN'in üstlendiği "Klinikte Çalışan Hemşirelerin Sağlık Yüksekokulu Öğrenci Hemşirelerinin Eğitimine Katılımlarındaki Engellerin Belirlenmesi" isimli araştırma projesi dosyası ve ilgili belgeler araştırmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş olup, projenin gerçekleştirilmesinde etik sakınca bulunmadığına kurulumuz üyeleri tarafından oy birliği ile karar verilmiştir.

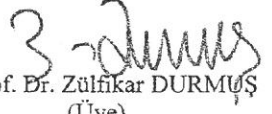

Prof. Dr. Filiz KILIÇ
(Başkan)

Prof. Dr. Mehmet KÖÇER
(Üye)

Prof. Dr. İlyas GÖKHAN
(Üye)

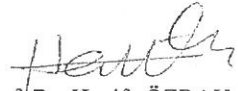

Prof. Dr. Nesimi AKTAŞ
(Üye)

Prof. Dr. Zeynep ASLAN
(Üye)

Prof. Dr. Zülfikar DURMUŞ
(Üye)

Prof. Dr. M. Dursun ERDEM
(Üye)

Prof. Dr. Fatma KARİPCİN
(Üye)

Prof. Dr. Hanife ÖZBAY
(Üye)

EK 3: Bilgilendirilmiş Onam Formu

Araştırmanın Adı: Klinikte Çalışan Hemşirelerin Sağlık Yüksek Okulu Öğrenci Hemşirelerinin Eğitimine Katılımlarındaki Engellerin Belirlenmesi

Okul ve hastane arasında iş birliğinin sağlanması; klinik uygulamalar sırasında ortaya çıkan olumsuzlukların ve nedenlerinin saptanması ve gerekli önlemlerin alınmasına, meslektaşlar arası iletişim ve iş birliği sağlanmasına, klinik ortamların eğitimin hedeflerine uygun hale getirilmesine katkı sağlayacaktır.

Bu çalışma klinik ortamda sağlık yüksek okulu öğrencilerin öğrenmelerine engel olan durumların belirlenip çözüm üretilmesi bu vasıta ile öğrencilerin öğrenmelerine olumlu katkı sağlayacaktır.

Araştırmaya katılmak veya katılmamak tamamen sizin kendi isteğinize bağlıdır. Araştırmaya katılanlardan herhangi bir ücret alınmayacak ve katılımcılara herhangi bir ücret ödenmeyecektir.

Gönüllülerin kimliği ile ilgili kayıtlar gizli tutulacaktır.

Görüşmeyi istediğiniz zaman sonlandırma hakkınız vardır.

Katılımcı Onam Formu:

Araştırmaya ilişkin gerekli açıklamalar yapılmış olup hiçbir baskı olmaksızın kendi isteğimle katıldığımı beyan ederim.

Katılımcının adı soyadı:

Katılımcının imzası:

Sorumlu Araştırmacı: Seda ŞAHAN

Mail adresi: sedasahanp@gmail.com

EK 4 :

**Klinikte Çalışan Hemşirelerin Sağlık Yüksek Okulu Öğrenci
Hemşirelerinin Eğitimine Katılımlarındaki Engellerin Belirlenmesi
Anket Formu**

Saygıdeğer Meslektaşım,

Aşağıdaki sorular, klinikte çalışan hemşirelerin sağlık yüksek okulu öğrenci hemşirelerinin eğitimine katılımlarındaki engellerin belirlenmesi amacı ile düzenlenmiştir.

Bu araştırmaya katılmanız sizin klinik eğitimine katılmadaki engellerinizin belirlenmesi açısından çok önemli ve değerlidir. Lütfen açıklamaları dikkatle okuyunuz ve soruları boş bırakmayınız. Zaman ayırıp araştırmaya katıldığınız için teşekkür ederiz.

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Fen Bilimleri Enstitüsü

Hemşirelik Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

Seda ŞAHAN

Anket Formu

1) Yaşınız:

2) Cinsiyetiniz: 1. Kadın 2. Erkek

3) Eğitim Durumunuz Nedir? İşaretleyiniz.

1. Sağlık Meslek Lisesi 2. Ön lisans 3. Lisans 4. Diğer.....

4) Çalıştığınız birimi yazınız.....

5) Çalışma şekliniz nasıl? İşaretleyiniz.

1. Sürekli Gündüz 2. Sadece gece nöbeti 3. Gece / gündüz vardiyalı

4. Diğer.....

6) Haftalık çalışma saatiniz nedir? Yazınız.saat.

7) Kliniğinizde öğrenci hemşireler var mı?

1. Evet

2. Hayır

8) Var ise, öğrenci hemşireler hangi okuldan/okullardan geliyor? İşaretleyiniz.(Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

1. Sağlık Meslek Lisesi

2. Üniversite

9) Klinik öğretim sırasında öğrencilerden öncelikle kimlerin sorumlu olduğunu düşünüyorsunuz? İşaretleyiniz.

1. Dersin öğretim elemanları 2. Klinik sorumlu hemşiresi 3. Klinik hemşireleri

10) Öğrenci eğitimi ile ilgili daha önce eğitim aldınız mı? İşaretleyiniz.

1. Evet 2. Hayır

11) Klinik hemşirelerin öğrenci hemşirelerin eğitimi ile ilgili yasal sorumluluğu olduğunu biliyor musunuz? İşaretleyiniz.

1. Evet 2. Hayır

Cevabınız Evet ise;

12) Bu eğitime katkı sizce nasıl olmalıdır? Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.

1. Klinik hemşirelerin öğrencilerin teorik ve sınıf içi uygulama derslerini takip.
2. İşlem sırasında öğrenciye uygulamayı gösterme şeklinde olmalıdır.
3. Dersin değerlendirilmesini hemşireler ve öğretim elemanları birlikte yapmalıdır.
4. Eğitim ve hemşirelik hizmetleri okul ve hastane ile ortaklaşa planlanmalıdır.
5. Öğretim elemanları ve hemşireler hizmet içi eğitim programlarını birlikte planlayıp yürütmelidir.
6. Hemşireler, öğrenciler ve öğreti elemanları karşılıklı toplantılarla beklentilerini paylaşıp iletişimlerini güçlendirmelilerdir.
7. Diğer.....

Aşağıdaki durumlardan hangisi/hangilerini sağlık yüksek okulu öğrenci hemşirelerinin eğitimine katılmada engel olarak görüyorsunuz? Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.

Hemşirelerden Kaynaklanan Engeller;

1. Hemşireliği iş merkezli düşünüyorum.
2. Öğretimi ikinci plana atıyorum.
3. Hemşirelik dışı işlerimin çok fazla olduğunu düşünüyorum.
4. Öğrencinin iş yükümü artırdığını düşünüyorum.
5. Öğrencilere rol model olabilecek kadar yeterli bilgimin olmadığını düşünüyorum.
6. Öğrencilerle iş birliğinin görevim olmadığını düşünüyorum.
7. Öğrenci eğitimine katılmak istemiyorum.
8. Hemşire sayısının yetersiz olduğunu düşünüyorum.
9. Öğrencilere ayıracak vaktimin olmadığını düşünüyorum.
10. Öğrenci ile nasıl iş birliği yapacağımı bilmiyorum.

11. Öğrencilerden sadece öğretim elemanlarının sorumlu olduğunu düşünüyorum.
12. Öğrencilerle iş birliğinin mesleki sorumluluğum olmadığını düşünüyorum.
13. Öğrencilerin varlığının işlerimi yapmamı engellediğini düşünüyorum.
14. Hemşirelik mesleğini isteyerek yapmıyorum.
15. Mesleki gelişimleri takip etmemem nedeniyle kendimi yetersiz hissediyorum.
16. İş yoğunluğumun fazla olduğunu düşünüyorum.
17. Öğrenci ile iş birliğinin zaman kaybı olduğunu düşünüyorum.
18. Öğrencilerin ihtiyaç duydukları malzemeyi temin edemiyor olmama bağlı stres yaşıyorum.
19. Öğrencilerin ben bir şey öğretmesem de uygulamaları kendilerinin öğrenebileceklerini düşünüyorum.
20. Öğrenci klinikte öğrenmesi gereken konu ve becerileri klinik hemşiresinden öğrenmek için kendisinin çabalaması gerektiğini düşünüyorum.
21. Öğrencinin varlığının, hastaya ayırdığım zamanı kısıtladığını düşünüyorum.
22. Öğrenci hemşirelerle kendimi meslektaş olarak görmüyorum.
23. Öğrencilerle iş birliği sonucu maddi karşılık almamam.
24. Öğrencilerin teorik derslerini takip etmemem.
25. Diğer Belirtiniz.....

Öğrencilerden Kaynaklanan Engeller;

1. Öğrenci sayısının fazla olması.
2. Öğrenci hemşirelerin, hasta bakım uygulamalarını yanlış yapacağı endişesi duyuyorum.
3. Öğrenci hemşirelerin, tıbbi malzemeye zarar verebilecekleri endişesi duyuyorum.
4. Öğrencilerin çok fazla malzeme kullandığını düşünüyorum.
5. Öğrencilerin, hemşirelik bakımı ile ilgili sorunlarda yardım istemediğini düşünüyorum.
6. Öğrencilerin, hemşirelerle etkili iletişim kurduklarını düşünmüyorum.
7. Öğrencilerin, teorik bilgilerini klinikte kullanamadıklarını düşünüyorum.
8. Öğrencilerin, hastaya doğru bakım yapacağından emin değilim.
9. Öğrencilerin sadece öğretim elemanlarını rol model olarak aldığını düşünüyorum.
10. Öğrencilerin hemşirelerle iş birliği yapmak istemediklerini düşünüyorum.
11. Öğrencilerle uyumlu çalışmadığımı düşünüyorum.
12. Diğer Belirtiniz.....

Öğretim Elemanı / Okuldan Kaynaklanan Engeller;

1. Bazı öğretim elemanlarının iş birliği yapmadıklarını düşünüyorum.
2. Bazı öğretim elemanlarından kaynaklı iletişim sorunları yaşıyorum.
3. Bazı öğretim elemanlarıyla etkili iletişim kuramıyorum.
4. Bazı öğretim elemanlarıyla iletişim kurarken fikir alış verişini yapmakta zorluk çekiyorum.
5. Bazı öğretim elemanlarının klinikte yeterince bulunmadıklarını görüyorum.
6. Bazı öğretim elemanlarıyla aramızda ki ilişkinin yeterince üretken olmadığını düşünüyorum.
7. Bazı öğretim elemanlarıyla hemşireler arasında uygulama farklılıkları olduğunu düşünüyorum.
8. Bazı öğretim elemanlarına kendimi çok uzak hissediyorum.
9. Bazı öğretim elemanlarıyla kendimi meslektaş olarak görmüyorum.
10. Bazı öğretim elemanlarıyla hemşirelik mesleğinin sorumluluklarıyla ilgili fikir ayrılıkları yaşıyorum.
11. Bazı öğretim elemanlarının araştırmalarına hemşireleri dahil etmediğini düşünüyorum.
12. Öğrencilerin klinik uygulama değerlendirmelerine klinik hemşirelerinin dahil edilmemesi.
13. Diğer Belirtiniz.....

Klinik / Hastaneden Kaynaklanan Engeller;

1. Klinikte malzeme eksikliğinin olması.
2. Öğrencilerle klinik tartışmalarının yapılacağı odanın olmaması.
3. Hastane fiziki ortamının yetersiz olması.
4. Yetkili yöneticiler tarafından öğrenci eğitimi konusunda yeterli bilgilendirme ve eğitim yapılmaması.
5. Öğrenci eğitimine katkı veren araç gereçlerin yeterli olmaması.
6. Diğer Belirtiniz.....

Sağlık Yüksek Okulu ile öğrencilerin eğitimine katkı verebilmeniz için nasıl bir iş birliği bekliyorsunuz? Yazınız.

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı: Seda ŞAHAN

Doğum Yeri ve Tarihi: Ankara- 27.07.1993

Medeni Hali: Bekar

Yabancı Dili: Orta Düzey

E- Posta Adresi : sedasahanp@gmail.com

Tel: 05076189865

Eğitim ve Akademik Durumu

Lise: Nevşehir Sağlık Meslek Lisesi2007

Lisans: Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sağlık Yüksek Okulu -Hemşirelik.2015

İş tecrübesi

Ürgüp Devlet Hastanesi Acil Servis.....2012-...

Bilimsel ve Mesleki Kuruluşlara Üyelikler

Türk Hemşireler Derneği

Katıldığı Kurs, Seminer, Kongre, Çalıştaylar

Temel Yaşam Desteği Sertifikası

İleri Yaşam Desteği Sertifikası

Acil Obstetrik Bakım Programı

Acil İlk Yardım Eğitimi

7. Hemşirelik Esasları Çalıştayı

